

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat " 15 "
za trikrat " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna ostanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 21 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri po-
redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravišškega telefona št. 188.

Kako je Avstro-Ogrska pričela vojsko.

Dunaj, 26. aprila. (Kor. urad.) Iz vojne-
ga časnikarskega stana se poroča: Ko
je izročil avstro-ogrski poslanik v Belgradu
23. julija 1914 srbskemu ministrskemu
predsedniku noto, po kateri naj Srbija zbi-
ra, naj ali enkrat že odpovedano, a tajno
še vedno izvajano podzemsko delo proti
monarhiji opusti ali naj pa odkrito prizna,
da se identifikira z morilci v Sarajevu in
s tistimi, ki so stali za njimi, se je nahajala
vsa brambna moč Avstro-Ogrske na
predpisnem mirovnem stanju, v zavesti
svoje dobre stvari; monarhija, ki ni hotela
vojske, svojih upravičenih zahtev ni hotela
staviti pod pritiskom vojaških priprav.

Popoldne dne 25. julija 1914. je izročil
Pasič našemu poslaniku tisto noto z odgo-
vorom, ki naj bi vzbudila navidezno mne-
nje, da je Srbija voljna zahtevam monarhi-
je do meja možnosti izpolniti, ki je pa de-
jansko najvažnejše naše zahteve več ali
manj odklanjala.

Srbija odredi mobilizacijo.

Kako jasno je bilo znano srbski vladi,
da se njen odgovor ne more sprejeti, kaže
najbolj dejstvo, ker so tri ure prej, preden
so izročili noto, že odredili, naj se mobili-
zira vsa srbska armada. Srbija je s tem,
kakor se je kmalu pokazalo, zavestno vr-
gla zažigalno vrvice v sod, napolnjen s
smodnikom, da zapali svetovni požar.

Naša delna mobilizacija.

Njegovo c. in kr. apostolsko Veličan-
stvo je moralo v svoji že tolikokrat izka-
zani ljubezni do miru storiti tisti težak
sklep, ker srbsko izzivanje ni pripustilo
druge volitve. Še zvečer istega dne se je
izdalo povelje za delno mobilizacijo, ki so
jo vsi narodi monarhije soglasno navduše-
no pozdravljali. Dne 28. julija se je napo-
vedala Srbiji vojska. Veselo prešinjeno z za-
vestjo o dolžnosti in s tisto požrtvoval-
nostjo, ki jo ni v resnici urah med narodi
Habsburžanov nikdar manjkalo, je hitel
vsak, ki ga je zadelo vpoklicevalno pove-
lje, na odkazano mu mesto. Mobilizacijski
aparati se delovali z gotovostjo najnatanč-
nejšega orodja. Vsa prerokovanja o mote-
njih ob začetku vojne pripravljavnosti in
ob razvrščenju čet, na kar so računali na-
ši sovražniki, so bila osramočena.

Vojaške priprave Rusije.

Med tem ko se je že pripravljala del-
na mobilizacija, so se že kazali prvi bliski
na severnem vzhodu. Na Dunaju se je dne
27. julija neoficijsko poročalo, da odreja
Rusija v obmejnih vojaških okrajih vojaške
odredbe. Pač je ruska vlada začetkoma še
tajila, da bi bila odredila mobilizacijo, a
obvestila nas je, da mora poseči po tem
sredstvu, če bi prekoračile naše čete srbsko
mejo. V ostalem je pa Rusija že dolgo
prej pod naslovom poizkusnih mobilizacij
ukrenila dalekosežne vojne priprave.

Rusija štiti Srbijo.

Kakor svetel blisk je ta napoved raz-
svetlila temne oblake tajno razpredenih
spletk. Rusija je položila nad Srbijo svojo
branečo roko. Pod izgovorom, da se hoče
z akcijo proti Srbiji istinito zadeti le mo-
skovska država in njen vpliv na Balkanu,
so ga izpodbile naše v Petrogradu slovesno
podane izjave; je stopila Rusija na stran
Srbije, tistega sovražnika, proti kateremu
smo se morali obrniti brez vsakih, proti
kaki drugi državi naperjenih postranskih
namenov zgolj iz vsiljenega nam razloga,
da ohranimo sebe, da ščitimo državno var-
nost in red za vso bodočnost proti tajnim
spletkam poželnega sosedu, ki se ni ustra-
šil tudi najbolj zavržljivih sredstev. Nepri-
stranskemu opazovalcu je bilo zdaj jasno,
da so se vsa monarhiji sovražna dejanja,
nastala v Srbiji, izvedla pod ruskim pokro-
viteljstvom. Jasno se je lahko spoznalo, da
se je drznila Srbija le pod to varno zaščito
odreči monarhiji cinično zahtevana jam-
stva in ji vreti bojno rokavico.

Rusija proglasi javno mobilizacijo.

Oficijsko se je dne 29. julija potrdilo,
da mobilizira Rusija vojaške okraje Kijev,
Odesa, Moskva in Kazan. Ko so pa v Rusiji

spoznali, da nam v preizkušeni zavezniški
zvestobi stoji na strani Nemčija, je sledilo
dva dni pozneje povelje, naj se mobilizira
vsa ruska vojna sila. Šele zdaj smo, dozdej
trudeči se do skrajnosti, da ohranimo ev-
ropski mir, pod prisilnim pritiskom ruske
grožnje odgovorili z enako odredbo. Liki
en mož so se dvignili narodi obeh držav
stare države, ki je bolj sveže mladeniško
raztezala svoje ude kakor kdajkoli prej.
Navdušeno so pograbil za orožje Nemci in
Mažari, Slovani in Romani, prešinjeno po
edini in enotni volji, da ščitijo svojo domo-
vino.

Rusi brez vojne napovedi prekoračili prusko mejo.

Dne 2. avgusta so prekoračile ruske
čete brez vojne napovedi prusko mejo.
Slučaj zveze je bil dan. Avstro-ogrski po-
slanik v Petrogradu je izročil dne 5. avgus-
ta v Petrogradu napoved vojske.

Vojska na dveh bojnih črtah.

Monarhija je morala, da brani svoj ob-
stoj, voditi vojsko na dveh bojnih črtah:
na severu proti Rusiji z njenimi 173 mili-
jonskimi ljudmi, na jugu proti Srbiji z njeno
v dveh zmagovalnih vojskah v boju preizku-
šeno in pojelekleno armado in z njenim
zaveznikom v Črni gori. Pridružila se je
namreč tudi Črna gora sovražnikom mo-
narhije. Ker tvorijo za boj sposobni mo-
bilizirani desetletni prebivalstva, je morala
Avstro-Ogrska z okroglo 5 milijoni voja-
kov nastopiti ne le proti trikratni premoči
17 milijonov ruskih vojakov, marveč poleg
njih še proti nad pol milijona broječim Sr-
bom in Črnogorcem, ki sta jih obe balkan-
ski državi mogli vzeti iz svojega prebival-
stva, ki šteje 4 in pol milijona. Pač je sto-
pila na našo stran Nemčija s skoraj 68 mili-
joni prebivalci, torej z okroglo 7 milijonov
vojakov, dobro oboroženimi in opremljeni-
mi. Obema osrednjima državama je pa za-
to nastopila nasproti cela vrsta močnih
sovražnikov, ki so že zdavnaj prežali na ta
trenutek in ki so na široko pripravljali za-
vraten napad, da zlomijo gospodarski na-
predek Nemčije, zaradi katerega so jo za-
vidali.

Številna premoč sovražnikov se je za-
to pomnožila, a zveznima osrednjima dr-
žavam je koristilo tesno sosedstvo obeh
držav, brezpogojna skupnost koristi in po-
večletni skupnostni izvedena spojitve obe-
stranske vojaške volje za enoten razvoj
moči, med tem ko so se morali pojaviti na
sovražni strani krajna ločitev državnih
ozemelj in cela vrsta le za silo premoste-
nih nasprotstev, nastalih v vsem doseda-
njem političnem razvoju, vse tiste slabosti
v vodstvu armad, ki se morajo držati koa-
licijske vojske. Kako tehtne so te pomani-
kljivosti, nas uči skoraj vsaka stran zgo-
dovine.

Temeljna načela ob pričetku vojske.

Temeljna načela vojnega načrta za za-
četno vojsko so osrednjima državama pred-
pisavale razmere. Nemčija se je morala s
svojo glavno silo predvsem obrniti proti
sovražnikom na zahodu, ki so vsled želez-
niškega omrežja in vsled razvrstitve čet
lahko najhitreje nastopili in ki bi bili
lahko postali nevarni najbolj industrijske-
mu delu Nemčije. Po organizatoričnih po-
datkih, znanih že v miru, je vrglo mobili-
zacijsko povelje 45 linijskih in 19 rezerv-
nih divizij, nadalje 19 rezervnih brigad,
skupno torej 78 francoskih pehotnih divi-
zij proti nemški meji; računati se je moralo
tudi s 6 belgijskimi in z za vojsko na celini
tako razpoložljivimi 6 angleškimi pehotni-
mi divizijami, skupaj torej s 85 divizijami.
Nemčija je morala zato od svojih 100 linijs-
kih in rezervnih divizij odposlati na zahod-
no bojišče vsaj 90. Proti sovražniku na
vzhodu, Rusu, je ostalo izvenšani domo-
branskih čet le 10 divizij, ki so jih mogli
ojačiti šele veliko pozneje, ko so zaneslji-
vo zavarovali lastno ozemlje proti sovraž-
nikom na zahodu.

Vojska z Rusijo dolgotrajno borenje proti številu.

Vojska z Rusijo se mora izpočetka
sem presojati kot dolgotrajno borenje pro-
ti številu. Tako svoje pripravljene vojaške
sile kakor tudi tiste, ki jih more jemati iz

svoje velikega rezervarja nadomestnega
moštva, je mogla tudi ob najboljši organi-
zaciji le polagoma uveljavljati. Ta okolnost
je izključila možnost, da bi se vojska z Ru-
sijo končala s kratko vojsko. Namesto da
se stremi na en sam zmagovit udarec, se je
moralo gledati na to, da se s premočjo
moralnih činiteljev armade, s stopinjo iz-
obrazbe in z duhom čet polagoma oslabi
velikan in da se sčasoma vpostavi ravn-
težje sil, ki mora dovesti do končne
zmage.

Z ozirom na potrebno znatno uporabo
močij Nemčije proti zahodu, je pripadla ta
naloge v prvem delu vojske v glavnem Av-
stro-Ogrski sami, ki se ni smela omeje-
vati le na to, da se upre ruskim silam pri
kakem sunku na naše ozemlje, marveč je
morala tudi vse zapostaviti, da potegne
kolikor mogoče velike dele ruskih vojni-
h armad nase in da tako prepreči njih sunk
v srce Nemčije za hrbet na zahodu se vojs-
kujočih glavnih sil. Saj se je zdelo, da
predpisuje z veliko vsoto francoskega de-
narja kupljena zavezniška dolžnost Rusiji,
naj svojemu težko se vojskujočemu zahod-
nemu zavezniku z vpadom v Nemčijo ne-
posredno pomaga.

Kako primerno je naša hrabra arma-
da to težavno z velikimi žrtvami zvezano
dolžnost izvedla v težkih bojih, se more
še presoditi, če se ozremo nazaj na do-
godke v uvodni poljsko-gališki vojski si-
lovitega boja, ki je nad 8 mesecev ne vzdr-
žuje v napeti pozornosti udeležencev sa-
mih, marveč tudi nevtralne narode in ki
zasenči vse, kar je kdaj spor narodov gle-
de na vojne čine rodil.

Južno bojišče postranskega pomena.

V tistem trenutku, ko je nastop Ru-
sije vžgal evropsko vojsko, je postal jug
za Avstro-Ogrsko postransko bojišče, na
katerem se je smelo uporabljati le toliko
čet, kolikor jih je neobhodno potrebno, da
se čuva naš balkanski položaj. Ker zamore
postaviti Srbija 10 pehotnih divizij prvega,
5 drugega in 4 tretjega poziva in ker se je
proračunala moč Črne gore skupno s šti-
rimi divizijami, se je zdelo, da se med na-
šimi 49 pehotnimi divizijami armade in
obeh deželnih bramb mora, kar je najmanj
neobhodno potrebno na južnem bojišču,
pustiti 11 divizij. Za glavno nalogo na se-
veru je ostalo torej 38 pehotnih divizij.

38 naših proti 80 ruskim divizijam.

Ruska brambna sila obsega samo na
četah prve vrste 79 pehotnih in strelskih
divizij in še 35 rezervnih divizij, ki so s
prvo vrsto brezpogojno enake vrednosti.
Če se odračunajo tiste divizije, ki so jih
pustili začetkoma na drugih mejah, katere
so pozneje zelo znižali, je ostalo Rusiji naj-
manj 100 divizij za evropsko bojišče, če ne
vračunavamo 40 divizij državne brambe
(črna vojska), katere znatni deli, kakor se
je pokazalo pozneje, so podpirali armado
na bojnem polju. Pri razsežnosti prostora
Rusije se je potrebovalo veliko časa, da je
bila vsa ta mogočna sila razpoložljiva na
zahodnih mejah; z 80 divizijami prve in
druge vrste se je pa morala računati sila,
ki so jo imeli Rusi zbrano začetkom voj-
ske v zahodni Rusiji.

Ruska pest.

Če se je računalo, da štejejo nemške
sile v vzhodni Rusiji za deželno brambo
približno 15 divizij in da zaposlujejo 20
sovražnih divizij, jih je ostalo še 60, ki jih
je moralo nase potegniti 33 naših divizij.
Neenakost se še poveča, ker štejejo po-
vprečno ruske pehotne divizije 16, naše pa
13 pehotnih bataljonov, glede na artiljerijo
so polovico močnejše kakor naše, in da je
stala ruski pehoti na strani premočna ko-
njenica, 39 kavalerijskih divizij proti na-
šim 11.

Po številu tako premočnemu sovraž-
niku je poleg tega koristila še oblika meje.
Na severu, severovzhodu in na vzhodu
vzhodne Galicije in Bukovine so se lahko
ruske armade razvrstile, ki so, kar se je
kmalu pokazalo, popolnoma izpraznile
Rusko Poljsko zahodno od Visle in so de-
želo brez naravne obrambe kakor z mo-
gočno roko oklenile, ki naj bi se navidezno
le v pest sklenila, da stlači več kakor
tretjino slabejšo avstro-ogrsko armado.

Naša severna armada se ne umakne ruski pesti.

Ni šlo, da bi se tej nevarnosti izognili
s tem, da bi se bili umaknili iz nevarnega
prostora in bi bili tako deloma vzravna-
vali razmerje sil tako, da bi se bili okle-
nili daleč zadaj ležečih ugodnih obrambnih
ozemelj. Če bi bili to storili, bi ne bili mo-
gli izvesti vloge, prevzete v veliki vojski,
da se krije hrbet Nemčiji. Sovražniku ni-
smo smeli prepustiti nikakor popolno svo-
bodo postopanja, vsiliti smo mu morali
marveč svojo voljo. Če bi se bili le branili,
bi bili prepustili njegovi volji, da uveljavi
svojo premoč, bodisi z obkolitvijo na naših
krilih, ali pa da nas zaposluje s približno
enakimi močmi in nas tako veže, da lahko
z ostalimi četami neovirano vpade v Nem-
čijo.

Zakaj je napadla naša armada v severni smeri.

Naša severna armada je zato morala
nastopiti z ofenzivo. To se je moglo izvesti
le tako, da se kolikor mogoče močan del
vojne sile hitro vrže na zbirajoče se ruske
skupine, da ga porazi, drugi del naj pa za-
držuje toliko časa ostale skupine, dokler
se po doseženi zmagi ne more obrniti glav-
na sila tudi proti tem. Napasti se je mo-
rala v prvi vrsti le tista skupina, ki se je
nahajala na severu med Vislo in Bugom,
ker bi ta, če bi bila sunila naprej, ako bi
se bili mi obrnili morebiti prvi proti sku-
pinj na vzhodu ali na severovzhodu, lahko
po relativno kratkem prodiranju vse že-
lezniške zveze naših glavnih sil, ki vodijo
v glavnem proti zahodu, prerežala in bi jih
potisnila od notranje monarhije in od
zvezne Nemčije in prisilila, da bi se umak-
nile v vzhodne Karpatе.

Naš sunk v severni smeri je tudi naj-
uspešnejše razbremenil relativno slabe
sile, ki so branile vzhodno Prusijo, če bi
bil sovražnik proti vsakemu pričakovanju
nameraval večjo silo vreti tudi na to
bojišče.

Čez 17 dni po splošni mobilizaciji že trfi armade v Galiciji.

Naglica, s katero se je izvedla mobi-
lizacija, in dobro premišljen transport v
zbiralni prostor, je pripomogla, da se je iz-
vedel zgodaj sunk proti severu. Dne 20.
avgusta, šele 17 dni po pričetku splošne
mobilizacije, so bile že v glavnem zbrane
tri med štirimi za Galicijo določenimi ar-
madami. Dve naj bi prodirali med Vislo in
Bugom, tretja armada naj bi zadrževala
sovražnika, o katerem se je pričakovalo,
da pride iz severovzhoda ni iz vzhoda čez
Radziechow, Brodow in Tarnopol. To ar-
mado naj bi podpirala armada, ki pride
zadnja na bojišče.

Rusija se že pred mobilizacijo pripravila na vojsko.

Razvoj dogodkov je pokazal, da je
Rusija zelo obširno pripravljala mobiliza-
cijo in da je znala svoje odredbe spretno
skrivati; mobilizacijski ukaz je takorekoč
le še zadnjič opilil vojno armado. Zgodaj
že, takoj po prvih grozečih korakih Srbiji
v korist so se pomikale večje zveze čet in
v polni vojni moči proti gališki meji; za-
hvaliti se moramo le hitremu in spretnemu
nastopu naše obmejne brambe, da so bili
preprečeni vsi poizkusi, ki so merili na to,
da motijo načrtno zbiranje naših sil. Tudi
dne 14. avgusta pričeto poizvedovanje v
daljavi naših drznih letalcev, ki se je z
bodočim dnevom pričelo podpirati po naši
kavaleriji, ki se ni ustrašila resnih prodi-
ralnih poizkusov dobro organiziranih so-
vražnih varnostnih čet, je dokazalo, v ko-
likor je bilo sploh mogoče posvetiti v temo,
v kateri se je nahajal sovražnik skrit, da
je ruski nastop veliko bolj napredoval,
kakor bi se bilo moglo soditi, če bi se bili
dogodki redno razvijali. Vedno jasneje se
je kazalo, da knežji umor v Sarajevu Ru-
sije ni zadel nepričakovano in da so raču-
nali v Petrogradu z napadom na centralni
velesili že ob času, ko notranjih zvez do-
godkov, ki so se zgodili, niti izdaleka ni-
smo mogli slutiti. Ravno to, ker smo spo-
znali, da nas je Rusija glede na vojno pri-
pravo prehitela, nas je moralo še bolj
vzpodbujati, da smo že sklenjeni napadali
sklep nemudoma udeistvili. Izvedli so se

že posamezni vpadi ruskih kavalerskih čet, ki jih je podpirala pehota, in sicer ob obeh straneh Buga, pri Brodyju in čez Zbruz. Vse je kazalo, da se hoče roka, ki nas je prijemala, stisniti v pest. Šlo je za to, da se hitro postopa. Za Rusi, ki so izpraznjevali zahodno od Visle ležeče Rusko Poljsko, je neka pri Krakovu zbrana slaba armadna skupina pod generalom kavalarije pl. Kumerom že 13. avgusta stopila na sovražno ozemlje in je med neznatnimi boji, na strani spremljana po v Pruski Šleziji razvrščenih nemških bramborskih zborih pod Woyrschovim poveljstvom, prodirala ob levem bregu Visle. Z gotovostjo se je dognalo, da se zbira močnejša ruska skupina pri Lublinu, do jasnosti pa niso dovedli podatki o sovražnih silah pri Dubnu in v ozemlju onostran Zbruz. Brezdvomno dognani sovražnik naj prvi čuti, da niso postali topi krempelj dvoglavega orla.

Razvrstitev naše severne armade za nove boje.

Ko se je nagibal koncu 22. avgust, na predvečer resnih bojev, ki so se zdaj hitro pričeli, je bila severna armada pripravljena na skok. Levo krilo je tvoril general kavalarije Dankl s krakovskimi, požunskimi in s srednjegališkim zborom ob spodnji Sani in južno od pomočvirjene Tanevske nižine, sprednje čete so stale že na robu višin, cela armada je bila zbrana, da prodira med Vislo in Wieprzem proti Lublinu. Levo krilo te armade so varovale zadaj za Vislo krakovska skupina generala kavalarije pl. Kummera in nemški Woyrschov domobranski zbor. Vzhodno od te armade je stal general pehote vitez pl. Auffenberg z dunajskimi, košičskimi in s še po železnici dohajajočim litomerijskim zborom in z nanovo sestavljenim 17. zborom nekako v črti Tarnograd, Niemirov (na cesti Przemysl—Rawarska); nad njim se je razprostiral prodiralno ozemlje med Wieprzem in levim pritokom reke Bug, Hudecwa. Ta za sunek pripravljena skupina je štela okroglo 350 bataljonov, 150 eskadronov in ravno toliko baterij. V prostoru okoli Lvova naj bi general kavalarije vitez pl. Brudermann do 25. avgusta zbral graški, inoškimi in večji del lvovskega armadnega zbora. Ta skupina naj bi po potrebi podpirala Auffenbergovo armado ali pa nastopila proti sovražnim vpadom iz obmejnih odsekov Sokal—Brody proti Lvovu. General pehote pl. Kövess bi bil moral končno s sedmograškimi v Przemyslanu pozvanim armadnim zborom in z neko z več kavalerskimi četnimi divizijami v okolico južno od Zloczowa potisnjenjo pehotno divizijo kolikor močnejše ovirati morebitno sovražno prodiranje čez Tarnopol in z zgornjega Zbruzca. Med razvojem dogodkov naj bi ga podpirala na Dnjestr v ozemlju Zydzow—Haliz pozvana, od 25. avgusta nadalje dohajajoča armada generala kavalarije pl. Böhm-Ermolli, ki sta jo tvorila budimpeštanski in temešvarski armadni zbor. Skupaj so te sile obsegale 200 bataljonov, 170 eskadronov in 130 baterij, ki naj bi se toliko časa upirale sovražniku, o katerem se je javilo, da dohaja s severovzhoda in z vzhoda, dokler naša napadna skupina ne napade in ne porazi ruskih sil na severu med Vislo in med Bugom. Te odredbe so dovedle v za prvo odločitev izbrani in po okoliščinah naravnost s silo pogojeni smeri dejansko do dveh uspehov: k zmagam pri Krasniku in pri Zamošču—Komarewu.

(Nadaljnji članek sledi.)

Italija in Švica.

O razmerju obeh držav se zadnji čas precej piše in govori. Spominjamo na izjavo švicarskega predsednika. Prejšnji mesec sta Švica in Italija sklenili pogodbo, da bo njune spore reševalo razsodišče. Italija je hotela, da bi se prav vsi mogoči spori reševali pred razsodiščem. Švica seveda tega ni mogla priznati in je izvzela od razsodišča spore, ki bi zadevali njene življenjske interese. Čast ali neodvisnost. »Zürcher Post« piše: Švica ima resno željo, živeti z Italijo v dobrem prijateljstvu, toda svojo neodvisnost cenijo preveč visoko, da bi prepustila v vprašanje, ki se tičejo njene časti, odločitev drugim ljudem. Milanski listi še vedno očitajo Švici, zakaj ni hotela vseh sporov prepustiti razsodišču in ponavljajo legendo, da je Švica sklenila z Nemčijo ali Avstrijo pogodbo za slučaj, da Italija nastopi z orožjem. Švicarska vlada je to prazno trditev že davno zavrnila in ravnotako tudi predsednik dr. Motta v zadnjem razgovoru s poročevalcem »Tribune«.

Kako opisuje ruski poročevalec nemško vojskovanje.

Ruski pravoslavni duhovnik Gregor Petrov, ki ga je nedavno tega cerkvena oblast suspendirala, je zdaj na bojišču kot vojni poročevalec. Iz njegovih poročil povzamemo: Pri Leku je zavzela naša pol-

drugi bataljon močna četa kos ceste. Po preteku treh dni, ko je začelo snežiti, so ta naš poldrugi bataljon napadle silne nemške kolone. Gosto padajoči sneg nam je zabil pravčasno zapaziti Nemce, tako da so se mogli pritiho tapiti do samih naših prednjih straž. — »Nemci prihajajo,« so javile straže, »prihajajo v gostih kolonah.« Pripravili smo se in pozdravili Nemce s salvami. Streljali smo na nje tudi s strojnimi puškami, ali Nemci so prihajali v močnejših strelskih vrstah vedno bliže, vrsta za vrsto. Veliko jih je pocepalo pod našimi streli, ali na njih mesto so stopili drugi in korakali naprej. Ko je bil prvi naval napadalec vržen na tla, se je nadomestil z novim in za njim so prihajali zmeraj novi naval. Naše strojne puške so bile že razpaljene kakor sam ogenj, vojske je utrudilo streljanje, ali Nemci so se bližali kakor žival, in ni jih bilo mogoče ustaviti. Strojnih pušk ni bilo že več mogoče rabiti, zakaj hladna voda je izpuhtela, na kar so se še bolj in bolj razbjevali. Preostale so nam le še puške, ali vrste braniteljev so bile vedno bolj redke in so se skrčile že na polovico. Nemci so prihajali bliže in bliže.

Zdaj nam nekdo naznani, da nas Nemci z ene strani skušajo obkoliti in da gredo okoli jezera. Torej smo morali nazaj. Ali za našimi jarki je bilo vse s snegom tako pokrito, da so naši vojaki komaj prodirali skozi sneg. Moštvo je v snegu skoraj tonilo. In pri tem so nam bili Nemci za petami! Prihajali so kakor živ zid! Prasketaje naših pušk je pojemale — streljiva je jelo primanjkovati. Mnogo naših v naporu boju in globokem snegu omaga, ali Nemci pa le prodirajo. Močnejše rinejo naprej po potih, ki so jih naši prebredli. Bila vam je to živa povodenj, ki je udarila v naše bataljone kakor tenak plot. Krdele ne more ustaviti cele armade. . . V vzhodni Prusiji si niso mogli Nemci izvoliti ugodnejšega trenutka za napad na našo fronto. Vse je bilo z 2 metra debelim snegom pokrito. In ta debela snežna plast je uničila naše utrbe, ki smo si jih napravili, pričakovaje nemški napad. E, kaj pomagajo ti trojni, deloma peterni streliški okopi, če so pa polni snega! Saj to niso okopi, ampak vse sama brezmejna snežna ravan! Na tej snežni planoti so morali posamični oddelki naše armade pasti kakor pod pritiskom težkega živega valjarja. Kolonam je bilo jako težko, da bi se držale skupaj le ponekod. — Snežilo je, da se ni videlo pet korakov pred seboj. In nekateri oddelki so blodili semtertja in so nepričakovano naleli na neprijatelja. Tako se je na primer pripetilo nekemu oddelku, ki je nagovoril Nemce kakor »naši ljudje«, a v odgovor je dobil nekaj salv in sunkov v rebra z bajonetom. En del jih je padlo, druge so pa odvedli v ujetništvo. V tem trenutku se je pojavila ruska konjenica, kateri bi se bilo kmalu posrečilo, da bi bila naše osvobodila, pa je prišla zopet nemška armada in vse skupaj ujela. Tako se je večkrat zgodilo. Včasih nas je nemška konjenica dohitela, in smo jo zajeli, pa so spet prišle od strani nove nemške sile, ki so zopet zajele naše oddelke. Naše in sovražno moštvo, pešci in jezdec se je vse skupaj zmešalo. Pa sneg je padal in padal neprestano, da nam je jemalo vid. Nismo mogli ne gledati, ne dihati, a strupen sever nam je stresal z ledenim mrazom drob in kosti. Pri tem pa nam ni dal neumorni neprijatelj niti trenutka, da bi si oddahnili, odpočili in kaj zaužili. Nemška povodenj nas je zalila z desne, z leve. Pritiskala je na nas od vseh strani. — Tudi Nemci, kateri nas zasledujejo, trpe mraz in glad, ali jako dosti jih je. Če padejo eni, so brž drugi na njih mestu, sicer tudi trudni in premrzli, ali so vendar nove, vedno nove moči, dočim se naše čete bolj in bolj krčijo. In če se izmučimo ustavimo le za trenutek, pa se prikažejo Nemci v kolonah in krdelih na obzorju in se jedrno približajo na svojih skočnih konjih. In konec je zopet, da smo ujeti!

Dopisovanje z našimi vojnimi ujetniki.

Od skupnega centralnega izkaznega urada (Zentralnachweisbureau, Auskunftsstelle für Kriegsgefangene), pisarna za poizvedovanje o ujetnikih, Dunaj, I., Jasomirgottstraße 6, se nam poroča:

V zadnjem času se na nas množe pisma, v katerih se pritožujejo domači ujetnikov, da že dolgo niso dobili nobenega poročila od svojcev, ali da še sploh niso ničesar dobili, čeprav se jim je od nas poročalo, da se imenovani nahaja v listi ujetnikov.

Domači si napravljajo čestokrat čisto nepotrebne skrbi. Ujetniki v Rusiji se pogosto pošiljajo iz enega ujetniškega tabora v drugi, večinoma proti vzhodu. Zdi se, da je pri tem ter med potovanjem dopisovanje prepovedano. Tudi v ujetniških taborih je dopisovanje omejeno. Pisma in dopisnice rabijo zelo dolgo časa, iz Sibirije šest do osem tednov, in gredo dvakrat v cenzuro, in sicer v Petrogradu in pri nas. Ker so pa ruski cenzorji preobloženi z delom, se priporoča pisati samo dopisnice. Veliko pisem je tudi konfisciranih in uničenih, druga se pa izgube.

O bivališču in stanju posameznega vojnega ujetnika pa ne moremo dobiti poedinega poročila. Mi si dotičnika zabeležimo, in kadar naletimo prvič ali pa ponovno na ime ujetnika, pri katerem je označen kraj njegovega bivališča, potem to sporočimo vprašalcu.

Velikokrat nam pa tudi pošlje ruski »Rdeči križ« imena ujetnikov še kar s poti, ne da bi bil že označen kraj, kjer bodo internirani. Razume se, da potem ne moremo njegovim domačim označiti kraja, kjer bo interniran. Kakor hitro dobimo končne ujetniške sezname, potem to svojcem ponovno sporočimo.

Pri vprašanju o ujetniku ni potrebno, opisati vseh okoliščin, v katerih je sledilo ujetništvo. Dovolj je, če se da le sledeče podatke.

Ime:

Rojstvo leto: Pristojnost:

Sarža:

Oddelek, pri katerem se nahaja, in če je mogoče, na katerem bojišču se je nahajal:

Ime in natančen naslov tistega, ki vpraša po pogrešancu:

Končno naj bi tisti, ki vpraša po večih osebah, napisal vsako posamezno osebo na poseben papir, ki mora biti tako izpolnjen, kakor je gori označeno.

Opozarjamo, da je naša pisarna samo za poizvedovanje, ako je pogrešani ujet. Ako se sumi, da je padel, ali da leži ranjen v kakšni avstrijski ali ogrski bolnišnici, potem se mora dotični obrniti na poizvedovalno pisarno »Rdečega križa« (Auskunfts-bureau vom »Roten Kreuz«, Wien, VI., Dreihufeisengasse, Kriegsschule), oziroma na Ogrskemu na »Rdeči križ« v Budimpešti.

Često prihajajo pritožbe, da niso dobili vojni ujetniki denarja, ki so jim ga domači po naši pisarni poslali. Na te pritožbe moremo le odgovoriti, da smo dobili veliko pisem v roke, v katerih potrjujejo sami ujetniki, da so dobili poslano vsoto denarja. Garancije, da bo poslana vsota prišla pravilno in hitro na namenjeno mesto, ne moremo prevzeti.

Končno moramo prizadeto občinstvo svariti, da se ne obrača na čezdalje več se pojavljajoče privatne agencije in privatne osebe, ki obljubijo obvestila in se izjavijo pripravljene, da preskrbe, da se odpošlje denar. Mi storimo to tem boljše s poudarkom, da smo mi kot čisto humanitarna institucija »Rdečega križa« popolnoma brezplačno na razpolago in da upada ni na to svarilo vzbudil nobeden drugi interes, kakor interes ljudstva.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 27. domobranskega polka.

(Konec.)

(r. = ranjen, u. = ujet.)

Markun Peter, 7. stot., r.; Maršalek, polk. štab, r.; Mayer Julij, 5. stot., r.; Meisnik Franc, 1. stot., r.; Melik Ivan, 1. stot., r.; Mesec Franc, 7. stot., r.; Mihlič Alojzij, 1. stot., r.; Milesa Peter, 7. stot., r.; Mirtič, odd. stroj. pušk, r.; Modrijan Franc, 1. stot., r.; Modrijanci Anton, 1. stot., r.; Moll Ivan, 7. stot., r. in u. (?); Monfreda, 4. stot., u.; Morše Josip, 5. stot., u.; Muhič, bat. trobentač, 4. stot., mrtev (6.—18./12. 1914); Müller Adolf, odd. stroj. pušk, r.; Narath Ivan, 4. stot., r.; Nastran Ivan, 1. stot., r.; Novak Franc, 3. stot., mrtev (6.—18./12. 1914); Novak Franc, ranjen in ujet; Oblak Franc, 1. stot., r.; Ogrin Ivan, 3. stot., r.; Ojstich Engelbert, 1. stot., r.; Oražem Andrej, 5. stot., r.; Pahor Ivan, 2. stot., r.; Paulič Vinko, 1. stot., r. (se tudi pogreša); Perčič Franc, 7. stot., r.; Persolja Alojzij, 1. stot., r.; Pillar, 4. stot., mrtev (6.—18./12. 1914); Pišek Franc, 3. stot., r.; Plevnik Ignacij, 4. stot., r.; Podgoršek Anton, 7. stot., r.; Podgoršek Ivan, 5. stot., r.; Potočar, 4. stot., r.; Primožič Mat., 7. stot., r.; Rakar Franc, 4. stot., r.; Remžar Anton, 7. stot., r.; Rieder Jakob, 2. stot., mrtev (18.—31./12. 1914); Rigonatti Ernest, 5. stot., r.; Rozman Anton, 1. stot., r.; Rozman Ivan, 1. stot., mrtev (5.—18./12. 1914); Rožnar Jakob, 5. stot., mrtev (19.—31./12. 1914); Silvester Anton, 1. stot., r.; Simič Josip, 1. stot., r.; Šimic Franc, 7. stot., mrtev (13.—17./12. 1914); Skvarča Franc, odd. stroj. pušk, r.; Soldatič Anton, 7. stot., r.; Sovdat Franc, 4. stot., r.; Spanghero Franc, 3. stot., r.; Srimšek Avgust, odd. stroj. pušk, r.; Srsen Ivan, 7. stot., r.; Stare Ivan, 7. stot., r.; Stenke Aleksander, odd. stroj. pušk, r.; Stolpa Leopold, 7. stot., r.; Suligoj Anton, 7. stot., r.; Suštar Franc, 1. stot., r.; Sušteršič Ivan, 7. stot., r.; Tanko Franc, 5. stot., r.; Terlep Feliks, odd. stroj. pušk, r.; Ternovek, odd. stroj. pušk, r.; Tomaduz Franc, 7. stot., r.; Tome Franc, 2. stot., r.; Tonsa L., 7. stot., r.; Trevisan Anton, 6. stot., r.; Trinkaus Franc, 1. stot., r.; Valič Ivan, 3. stot., r.; Vidmar Alojzij, 1. stot., r.; Vida Jakob, 7. stot., r.; Vizjak Jernej, 5. stot., r.; Vodenik Ivan, 1. stot., r.; Voge Franc, 7. stot., r.; Wolf Nikolaj, 4. stot., mrtev (6.—18./12. 1914); Zaveršek Franc, 3. stot., r.; Zeleznik Martin, 1. stot., r.; Zeleznik Anton, 1. stot., r.; Znidaršič Vinko, 6. stot., r.; Zorman Jakob, odd. stroj. pušk, r.; Zorzenon Angel, 7. stot., r.; Zorzin Franc, 7. stot., r.; Žugelj Jurij, 2. stot., r.; Zupan Tomaž, odd. stroj. pušk, r.; Zupančič Franc, 4. stot., u.; Zurič Viktor, odd. stroj. pušk, r.

Pogrešani vojaki.

Pogrešajo se: Josip Bokal, 27. dom. p., 3. stot.; pojasnila Valentina Bokal, Jevnica 33, p. Kresnice. — Ignacij Dovč, 27. dom. p., 1. stot.; pojasnila Mariji Dovč, Tomačevo št. 25, p. Moste pri Ljubljani. — Janez Primc, 27. dom. p., 9. stot.; pojasnila Uršuli Primc, vas Smerjen 17, p. Škofljica, Dolenjsko. — Matija Tomažin, 7. polj. top. polk, 1. baterija; pojasnila Fani Petrič, vas Smerjen 17, p. Škofljica, Dolenjsko. — Janez Bester, 7. lov. bat., 4. stot.; pojasnila Lovru Bester, posest, Rovte, p. Podnart, Gorenjsko. — Josip Koren, 27. dom. p., 4. stot.; pojasnila Antonu Koren, Zafara pri Žužemberku. — Janez Mrvar, 27. dom. p., 3. stot.; pojasnila Mariji Mrvar, Žužemberk, ali Francu Mrvar, pos., Cvibelj št. 7, Žužemberk. — Anton Drašler, 17. pp., 13. stot.

nija; pojasnila Alojziju Čatar, c. kr. tobačna tovarna, Ljubljana. — Anton Koleč, 27. dom. p., 3. stot.; pojasnila Antonu Koleču, Hrenova ul. 16, Ljubljana. — Josip Knež, 27. pp.; pojasnila Ani Knež, vas Blato št. 17, p. Grosuplje, Dolenjsko. — Ivan Prosen, 27. pp., 1. stot.; pojasnila Mariji Prosen, Kozarje št. 50, p. Dobrova pri Ljubljani. — Valentin Strah, 27. dom. p., 8. stot.; pojasnila Mariji Strah, posest, Ježica pri Ljubljani. — I. Drašček, 3/3, saperski bat.; pojasnila Alojziju Drašček, Breg, p. Solkan, Goriško. — Dom. Hrovat, 17. pp., 2. stot.; pojasnila Josipu Hrovatu, mesariju, Radovljica, Gorenjsko. — Lovrenc Carli, 17. pp., 5. stot.; pojasnila Mariji Carli, Ponikve 63, p. Slap ob Idriji. — Ludovik Lipša, 30. črnovoj. maršbataljon, 4. stot.; pojasnila Frančišku Lipša, p. Mala Nedelja, Stajersko. — Andrej Komac, 4. dom. p., 9. stot.; pojasnila Antoniji Komac, Sežana št. 30. — Josip Jamnik, 8. polj. top. polk, 2. bat.; pojasnila Antoniji Jamnik, Škofja Loka 46. — Troha Franc, 27. dom. p., in Troha Janez, 97. pp.; pojasnila Jakubu Zebre, šolski vodja, Stari trg pri Raketu. — Henrik Hrovatin, 17. pp., 6. stot.; pojasnila Uršuli Hrovatin, Vitovlje, p. Šempas, Goriško. — Franc Repar, 26. dom. p., 3. stot., in Rudolf Kos, 26. dom. p., 11. stot.; pojasnila Antonu Kos, sluga v bogoslovnem semenišču, Ljubljana. — Josip Tratar, 17. pp., 1. maršbat., 2. maršstot.; pojasnila Frančišku Tratar, Gor. Jesenice št. 17, p. Mokronog. — Josip Juvantič, učitelj na Tolminkem, se je nahajal kot vojak septembra meseca 1914 v przemski trdnjavi. Kdor kaj o njem ve, naj sporoči Francetu Šauli pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici. — Pogreša se Jožef Potočnik, ki je služil pri 27. domobranskem pešpolku. — Pogreša se od konca januarja vojak-rekrut 17. pešpolka, 6. stotnije Jožef Klinar iz Jesenic. Pojasnila njegovi materi Heleni Klinar, posestnici na Jesenicah, Gorenjsko.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO. Uspeh naših čet pri Koziow. — Rusi zgubili 26 strelskih jarkov.

Dunaj, 26. aprila. Uradno se poroča: Na karpatski fronti na odseku vzhodno od prelaza Užok trajajo boji dalje. Neka naša napadna skupina je včeraj osvojila jugovzhodno od Koziowe novo sovražno oporišče in ujela 7 častnikov ter 1009 mož. Da bi zopet osvojili zgubljene višine, so pričeli Rusi z ljutimi protinapadi in so tudi v soseščnem odseku poskusili s posameznimi sunki. Glavni napad sovražnika je bil naperjen proti višini Ostry in proti postojanki, ki se razteza vzhodno. Po daljšem boju smo ta naskok odbili z najtežjimi izgubami Rusov. Dva sovražna bataljona sta bila pri tem skoro popolnoma uničena, nekaj sto mož pa ujetih. Takoj uvedena zasledovalna akcija nas je privedla v posest 26 strelskih jarkov in številnega vojnega materiala.

Tudi na ostalih odsekih so bili ponočni napadi sovražnika krvavo odbiti. Pred postojankami užoškega prelaza se je sovražnik po odbitem napadu v begu umaknil.

V včerajšnjih bojih dosedaj pridobljenega ozemlja ljub obupnim protinapadom Rusov nismo samo obdržali, ampak jugovzhodno od Koziowe še razširili.

Na fronti zahodno od prelaza Užoka, v Galiciji in na Poljskem kakor tudi ob Dnjestr in v Bukovini so se vršili artiljerijski boji. Drugod je bilo mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Ruski napadi pri Ciechanowu.

Berlin, 26. aprila. Veliki glavni stan: Slabotne ponočne ruske napade severozahodno od Ciechanowa smo odbili.

Položaj je neizpremenjen.

Najvišje armadno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

»Kölnische Zeitung« priobčuje: Eno rusko uradno poročilo od 23. aprila slove: V smeri na Lutovisko smo dobro napredovali. Vzeli smo del strelskih jarkov. Na višini 1001 severovzhodno od Lubinje smo osvojili 2 strojni puški. V noči na 22. aprila je napadal sovražnik na črti Lubinja—Bukovec—Sianki; napad smo ustavili z velikimi izgubami za sovražnika. Na celi ostali fronti slab topniški ogenj. Na nekaterih točkah je obstreljeval sovražnik naše postojanke s težkimi topovi. Posebno važnega se ni zgodilo nič, položaj je nespremenjen.

RUSKA POROČILA.

Kodanj, 26. aprila. Karpatski boji tvorijo prejkoslej središče razprav ruskega časopisja. »Nowoe Wremja« vprašuje, kako da so mogli zavezniki tako hitro spraviti skupaj ojačenja. »Ruski Invalid« priznava, da se je ruska ofenziva na več točkah ustavila. List poudarja velike prometne težkote, s katerimi se morajo Rusi boriti. S posebno pozornostjo zasledujejo v Rusiji dogodke na morju in priznavajo, da je obstreljevanje Libave med rursko javnostjo povzročilo živahen nemir.

SPREMEMBA V RUSKI TAKTIKI.

Iz Berlina se poroča 25. t. m.: »Berliner Tageblatt« javlja: Iz poročil s fronte je spoznati, da nenadne ustavitve operacij ni pripisovati samo neizmernim ruskim izgubam in izčrpa-

nju v karpatski bitki, marveč da ima ta ustavev tudi strateške vzroke, ki so pa seveda nastali šele po za Ruse nesrečnem izidu bitke. Vsekakor je iz velikega gibanja čet za sovražno fronto sklepati na izpremembo njihove dosedanje taktike.

NOV NAČIN STRELSKIH JARKOV V KARPATIH.

Berolin, 26. aprila. »Berl. Tageblatt« poroča iz avstrijskega vojnega poročevalskega stana: Karpatske čete delajo sedaj močnejša in ugodnejša kritja. Pri tem so Nemci opustili sedanj način strelskih jarkov, katere so imeli na Poljskem in Francoskem. Zamenjali so jih z okopi, kjer se voda lahko neovirano odteka in katere se lahko doseže, ne da bi sovražnik opazil Okope se prav tako malo opazi kot jarke.

× × ×

BOJI V BUKOVINI.

Bukarešt, 26. aprila. »Universul« poroča, da se v severni Bukovini ob besarabski meji vrše ljuti boji na nož. Ruski oddelki so ponoči vnovič poskušali, da bi osvojili avstrijsko črto pri gozdu Razancea, bili so pa na celi fronti odbiti. Avstrijci so vrgli Ruse nazaj skoro do Nowosielice in jim zadali zelo težke izgube. Vsled tega poraza se je moral ruski generalni štab umakniti v Largo.

Črnovice, 27. aprila. Artiljerijski boji v severovzhodni Bukovini trajajo dalje. Sovražne kolone so se poskušale osredotočiti ob robu gozda pri Bojanu, pa jih je naša težka artiljerija prisilila, da so se umaknile v svoje prvotne postojanke. Rusi so imeli težke izgube.

× × ×

NADVOJVODA FRANC SALVATOR NA BOJIŠČU.

Marmaros Sziget, 26. aprila. (Kor. urad.) Nadvojvoda Franc Salvator je došel evčraj sem. Na kolodvoru ga je sprejel stoliški predstojnik. Nadvojvoda se je podal nato v stoliško bolnišnico, kjer je bil pri sv. maši. Ko si je ogledal vse sanitarne naprave, se je odpeljal proti Dunaju.

Budimpešta, 26. aprila. (Kor. urad.) Nadvojvoda Franc Salvator je došel tusem s svojega nadzorovalnega potovanja na bojišče. Ogledal si je palačo Rdečega križa. Obiskal je notranjega ministra in si ogledal higijenično razstavo. Popoldne se je odpeljal na Dunaj.

× × ×

PRZEMYSL.

Dunaj, 27. aprila. »Neue Freie Presse« poroča: Rusi so pritegnili Przemysl v svoj železniški obrat.

Pri generalu Tamassy našli zastavo trdnjave Przemysl.

Berolin, 25. aprila. Iz Curila se poroča, da, ko so preiskali prtljago avstro-ogrskih častnikov v Kijevu, so našli v ročnem kovčegu generala Tamassy zastavo trdnjave Przemysl, pri drugih častnikih pa zastave posameznih polkov, razrezane v kosce.

CAR V PRZEMYSLU.

O tem se poročajo iz Rotterdam: Po neki tu sem došli brzojavki iz Lvova je došel car v spremstvu velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča in generalnega štaba v Przemysl. Car je izstopil v hiši, v kateri je stanoval med obleganjem general Kusmanek in njegov štab. V soboto si je z velikim knezom Nikolajem ogledal razstreljene utrdbe nekdanje trdnjave in se je vrnil zvečer v Lvov.

× × ×

NAPAD RUSKIH LETALCEV NA NEIDENBURG.

Allenstein, 26. aprila. (K. u.) Ob napadu ruskih letalcev na Neidenburg so zadali Rusi sami sebi večjo škodo, kakor Nemcem. Kakor poroča »Allensteiner Zeitung«, so padle bombe ruskih letalcev na trg, kjer so ruski ujetniki pospravljali pesek. Ubili so bili trije ujetniki in ranjeni tudi trije. Ranjena je bila tudi neka stara žena. Blizu kolodvora je zgorel neki prazen skedenj.

× × ×

NAŠ ZUNANJI MINISTER V BEROLINU.

Berolin, 26. aprila. Avstrijski zunanji minister baron Burian se je mudil včeraj v Berolinu in se je vrnil danes jutraj na Dunaj nazaj.

× × ×

RUSI IN ŠVEDI.

Kodanj, 26. aprila. (Kor. urad.) »National Tidende« poroča iz Stockholma: Ruski načrt o sestanku švedskih državnih poslancev in članov ruske dume časopisje popolnoma odklanja. Dume ne moremo smatrati kot zastopstvo ustavne države. Pri najmanjšem znaku ugovora so jo razpustili. Zdaj je tako nazadnjaška, da se svobodoljubnim članom komaj dovoli, da smejo odpreti usta. Nedavno so bili, kakor znano, zaprti socialni demokratje dume. Poleg tega je izključeno, da bi se zdaj moglo izbrati zastopstvo članov švedskega državnega zbora, ki bi moglo z Rusi razpravljati o perečih vprašanjih Finske.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 26. aprila. Ogrski korrespondenčni urad poroča: Na dnevnem redu je razprava o razširjenju črnovojniške dolžnosti od 18. do 50. leta. Poročevalec Simon pravi, da je treba izpolniti vrzeli v dosedanjem zakonu, kar stori nova predloga. Celi ogrski narod in vsa ogrska družba stoji sedaj enotno pod orožjem in s tem je prenehal vsak razloček med meščansko in vojaško družbo.

Grof Tisza govori.

Ministrski predsednik izvaja, da je edini namen njegovega govora ta, da izrazimo svoj sklep, da smo odločeni brez obotavljanja in brez dvoma o končnem uspehu usiljeni boj izvajati s skrajnim naporom in da hočemo v interesu končnega uspeha zagotoviti vse vojaške pogoje dolge vojske. (Odobranje.)

Devetmesečni junaški boj še ni prinesel odločitve, pač pa dokazuje junaških naporov, vojaške moči in čednosti, tako da lahko z upanjem gledamo v bodočnost. Že v začetku vojne smo imeli velike težave, kajti na vseh bojiščih nam je stala nasproti premoč. Večji del sil našega zavezništva je bil v prvih treh mesecih vezan na zahodno bojišče. Naša oborožena sila pa je imela nalogo za drževati pretežni del ruske armade. (Odobranje.) Po prvi ofenzivi na vzhodu, ko smo prodrli do Ivanogoroda in Varšave, so se naše sile izkazale kot preslabotne, da bi mogle doseči poln uspeh. Umakniti smo se morali pred premočjo in nastopil je trenutek, da je ruska ofenziva, ki je silovito narasla, ogrožala Nemčijo s sunkom proti njenemu srcu. Takrat smo morali velik del svojih sil dati, da se ta sunk odbi, in tako je znaten del naših sil — da leč proč od pravih brambnih črt monarhije — prišel do veljave na severu, kjer je bil najbolj nujno potreben. V zvezi z nemško armado je naša armada odbila napad, ki je neposredno ogrožal Nemčijo, in se je udeležila ofenzive, ki je vodila naše čete zmagovito do črte Bzura, Nida in Dunajec.

Karpati.

Ta ofenziva je prišla do mirne točke in glavne vojaške operacije so se prenesle v Karpatih in naravno je, da se sedaj prišel naš zaveznik z znatnimi četami, da naš vojaški položaj zagotovi tam, kjer je bilo to za skupni cilj najbolj potrebno. To zgodovinsko dejstvo je treba poudariti posebno proti tu in tam nastalem nazoru, češ, da je ena ali druga združenih velesil zasledovala v tej vojni kak malenkosten, krajevo patrijotičen vidik. Z združenjo in največjo močjo smo se hoteli tam bojevati, kjer je bilo iz stališča skupnih ciljev najbolj potrebno. (Živahno odobranje.) Govornik upa, da se bomo tudi v bodoče na najbolj potrebnem kraju bojevali ramo ob ramo, kajti čutiti se moramo eno v velikem cilju zagotovitve miru in neodvisnosti evropskih narodov.

Od novega leta naprej.

Ruska ofenziva, pričeta v drugi polovici januarja v karpatskih prelazih, ni mogla prinesiti popolnega uspeha; vsled vremena in naravnih težkoč ni uspela niti naša, niti sledeča ruska ofenziva. Toda to ne govori, da bi bila naša ali nemška vojaška moč utrujena ali zmanjšana v svoji krepkosti. Mi smo tako telesno kakor tudi npravno nedotaknjeni. Dogodki zadnjih tednov to pričajo in dajejo sijajen dokaz ne samo za defenzivno, ampak tudi ofenzivno zmoglost naših čet. Skozi devet mesecev gleda naša armada lahko na to telesno in moralno nedotaknjenost posebno zato, ker tudi vse prebivalstvo cele monarhije kaže to junaštvo, požrtvovalnost in vztrajnost, ki označuje našo armado.

Ogrski narod.

Kakor v začetku vojne, živi še danes moška odločnost, ki je zagotovila končnega uspeha. Še danes živi v srcu vsakega v deželi čuvstvo, da živimo v velikem času, ki nam nalaga velike dolžnosti in od vsakega člana naroda terja veliko. Vsekakor, da moramo odložiti vsako malenkostno sebičnost in imeti pred seboj samo en cilj: ogroženemu obstanku naroda zagotoviti trden temelj. S skupnim naporom vseh

se dá to napraviti, in v teh naporih se čutimo vsi kot eno srce in ena duša.

To čuvstvo enodušnosti je tembolj važno, ker nas je vojska zalotila v trenutku, ko je zelo silovito divjal strankarski boj. Strankarski boj ne bo izginil in moramo računati, da se bo po vojni zopet obnovil, toda dejstvo, da je ta boj v uri nevarnosti utihnil, je najsijajnejši dokaz požrtvovalnosti in krepke domovinske ljubezni, ki preveva vsakega člana naroda brez ozira na stranko.

Neogrski narodi.

Ne morem zamolčati, da tudi neogrski deli tega naroda kažejo v tem velikem času sijajne dokaze svoje domovinske ljubezni. (Dolgotrajno odobranje.) Velika moralna moč je v resnici, ki priča o oni privlačni sili, s katero vabi krona sv. Štefana, ideja ogrske države, vse državljane te dežele nase, in to bo velik nauk za bodočnost. Gotovo mi bo vsak član te zbornice pritrdil, če svoje patrijotično veselje posebno poudarim, ker je na teh junaških bojih imel bratovski narod hrvatski svoj najsijajnejši delež. V ogrski zgodovini so sijajni in temni, pa vedno slavni oni listi, ki jih je pisala skupno preleta kri ogrskega in hrvatskega naroda. Pred našimi očmi vstajajo zopet oni veliki dnevi, ki tvorijo oporo, zastavo in zagotovilo miru in svobode v Evropi. V prepričanju, da bo ta boj zagotovil narodu obstoj in boljše bodočnost, priporočam govornik zakonsko predlogo. (Živahni Eljenklji in ploskanje na desni.)

Nato je govoril domobranski minister baron Hazai, ki je rekel, da Ogrji sprejmejo predlogo zato, ker se hočejo in se tudi bodo bojevali do zadnjega diha za svojo pravično stvar. V daljšem govoru je minister primerjal sedanjo vojsko z vojnam prejšnjih stoletij. Zaradi pomanjkanja prostora danes ne moremo priobčiti teh zanimivih izjav. Morda jih priobčimo jutri. Minister je posebno z veseljem poudarjal požrtvovalnost vsega prebivalstva vseh dežel in stanov v monarhiji.

Debata.

Posl. Bakony je v imenu neodvisne stranke 48. leta izjavil, da ne bo padla nobena besedi, ki bi sovražniku dala upanje, da celi ogrski narod ni odločen za skrajni odpor. Seveda si opozicija ne dá vzeti pravice do stvarne kritike. Govornik kritizira predlogo in zahteva garancij, da se bo primerno oziralo na najmlajši in najstarejši letnike. Ni prav in je proti ogrski ustavi, da se ogrske rekrute uvršča med neogrške čete. Neodvisna stranka bo glasovala proti tej določbi, sicer pa predlogo sprejme.

Grof Julij Andrássy je slavil zavezništvo Nemčijo in Turčijo in je rekel, da bo opozicija že zato glasovala za predlogo, ker nas čakajo še velike naloge in ker Ogrska ni samo po pragmatični sankciji dolžna braniti celotnost Avstrije, ampak že zaradi Galicije, ki je branik Ogrske. — Opozicija pa mora skrbeti, da se nepotrebne trdote odpravijo in zato se strinja z izpreminjevalnimi predlogi posl. Bakonyja. V imenu ljudske stranke je posl. Štefan Rakovszky izrekel željo, da se pri naborih najmlajših strogo natančno preišče, ali so sposobni za vojno službo. Na fronto naj se jih pošlje le v najsikrajnjem slučaju. Predlaga tudi, da se pokliče na naknadni nabor vse one 18. do 42 letne častnike, ki opravljajo upravne službe. Naj se jih pošlje na fronto. Na novo naj se prebere tudi vse rezerviste, ki so oproščeni vojne službe. Sposobne naj se takoj vpokliče, izvežba in pošlje na fronto.

Izjava Hrvatov.

Poslanec Gvido Hreljanović: Hrvatski narod je skozi stoletja pri vsaki priliki, ko je bilo potreba, storil svojo dolžnost za kralja. To pričajo žrtve, ki jih je naš narod žrtvoval na bojiščih in doma in jih bo še dal. Zato sprejememo predlogo v upanju, da se brez oškodovanja brambne sile sprejmejo in izvršujejo v taki obliki, da se po možnosti varujejo potrebni gospodarski in kulturni interesi.

Izjava Slovakov.

Posl. Juriga opozarja na patrijotično stališče slovaškega naroda in njegovo izkušano zadržanje v armadi. Slovaki so pripravljeni za ogrsko državo žrtvovati kri in gnotne dobrine, toda govornik želi, da ogrski narod ceni to zadržanje Slovakov in ugodi njihovim narodnim željam.

Kako se je zakon izpremenil?

V popoldanski seji je minister Hazai izjavil, da vlada sprejme Bakonyjeve predloge: Zakon velja samo za čas te vojske. 18 letne bodo pregledovale mešane komisije in ne samo vojaški zdravniki. V zakonu samem se izreče: Splošno se sme 43 do 50 letne poslati šele tedaj na fronto, ko so že vsi drugi letniki tamkaj. Minister prosi, naj se ne predlaga splošnega naknadnega nabora, ker bo sam to poskrbel, kjer bi se pokazalo premalo sposobnih. Splošnega naknadnega nabora pa ne kaže odrediti, ker je na Ogrskem bilo potrjenih

60% došlih. Ker se je neki poslanec pritoževal, da ogrski honved dobi premalo odlikovanj, izjavi minister, da so ogrski vojniki v skupni vojski dobili obilo odlikovanj. Pri honvedu pa leži krivda pri lastnih poveljstvih. V tem pogledu je že poučil honvedna poveljstva.

Nato je bila izpremenjena predloga sprejeta v prvem in drugem branju; tretje branje jutri.

Sledila je razprava o uvrstitvi ogrskih črnovojnikov v avstrijske čete, ki se dopolnjujejo iz Galicije in Bukovine. Grof Karoly je v imenu neodvisne in stranke 48. leta proti, ker je to proti suvereniteti ogrske države. Grof Polony je izjavil, da bi s sprejemom tudi opozicija priznala brambni zakon, ki je bil izhodišče parlamentarnih zmešnjav. Govorila sta še grof Tisza in grof Andrássy. Predloga je bila v splošni debati sprejeta z ogromno večino. Proti je glasovala samo neodvisna stranka. Predloga je bila sprejeta tudi v podrobni razpravi.

× × ×

OGRSKA MAGNATSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 26. aprila. (Kor. ur.) Magnatska zbornica je zborovala danes popoldne pod predsedstvom tajnega svetnika barona Samuela Josika. Min. predsednik grof Tisza prosi predsednika, naj skliče sejo magnatske zbornice v četrtek, da reši po poslaniški zbornici rešene vojaške zakonske načrte. Predsednik izjavi, da prične magnatska zbornica v četrtek popoldne ob 4. nujno razpravljati o vojaških predlogah.

Perzija in svelovna vojska.

Carigrad, 26. aprila. (K. u.) Neka o perzijskih razmerah dobro poučena oseba izjavlja v Ikdamu, da razpolaga Perzija z zadostnimi silami in se najbrže udeleži vojske in dokaže, da ni država, ki bi jo mogli podcenjevati.

Ruski konzuli v Perziji odpoklicani.

Kodanj, 26. aprila. »Nowoje Vremja« poroča, da so bili potom carjevega dekreta odpoklicani vsi ruski konzuli po poklicu v srednji in južni Perziji.

18.000 Afgancev vpadlo v Angleško Indijo.

Milan, 25. aprila. »Union« poroča iz Teherana: Pri Khanu v angleški (severni) Indiji je prodrlo 18.000 oboroženih Afgancev, ki so preprodili angleško posadko iz mesta Khan in so nato zasedli mesto.

Kitajsko-japonski spor.

Lyon, 26. aprila. »Progres« poroča iz Šangaja: Japonski poslanik v Pekingju je izročil kitajskemu zunanjemu ministru nujno noto, ki zahteva, da sprejme Kitajska vse zadnje revidirane zahteve Japonske. Sicer se bodo pogajanja takoj prekinila.

Italija.

ITALIJANSKI DRŽAVNI ZBOR.

Rim, 26. aprila. Zbornica bo sklicana najbrže šele koncem maja.

FRANCOSKO POROČILO O STALIŠČU ITALIJE.

Dunaj, 26. aprila. Isti dan, ko je pisal Pichon v »Petit Journal«, da gotovo poseže Italija vmes, je pa objavil »Matin« poročilo svojega rimskega dopisnika, ki pričinja tako-le: Noben človek v Rimu, izvzemši kralja in gospodov Salandre in Sonnina, ne ve, kako da se odloči Italija. Italija zasleduje svojo politiko s popolnim molkom.

AMERIŠKI KONJI ZA ITALIJO.

Ameriški listi poročajo iz Eas St. Louis, Mo z dne 29. marca: Tu se je poznalo, da je italijanska vlada napravila s tukajšnjimi trgovci pogodbo za dobavo 15.000 konj. Prejšnja pogodba za 8.000 konj je že izvršena in več tisoč konj je že na poti v Italijo. Skupno je bilo dosedaj iz tukajšnjega kraja odposlanih v vojskujoče se evropske države 80.000 konj.

Grška in Italija.

Atene, 25. aprila. Časopisje povdarja ostreje nasprotstva med grškimi in italijanskimi interesi v Adrij, Egejskem morju in Mali Aziji. Kralj je sprejel zunanjega ministra Zographos. Popoldne se je vršil ministrski svet, pa se ne ve, o čem je razpravljalo. »Corriere della Sera« poroča, da v Rimu z rastočo pozornostjo zasledujejo grško politiko. Precej se v Rimu hudeje, ker hoče Grška v Epiru določiti volitve. To nasprotuje obljubi, da bo Grška Epir zasedla samo začasno in končno rešitev prepustila bodoči mirovni konferenci.

Kako Anglija izpopolnjuje svojo vojno mornarico.

Haag, 26. aprila. Zasebna poročila iz Anglije obveščajo, da je zaplenila angleška vlada poleg dveh na račun Grške zgrajenih oklopnih križark in 4 torpedovk še tri križarke neke druge države, dva podmorska čolna, šest rečnih topničark in 11 torpedovk, ki so jih gradili za razne države, katerih ne imenujejo. Nadalje je nabavila Anglija v Ameriki dva, v Kanadi pet podmorskih čolnov in naročila v obeh deželah tudi dele, s katerimi sestavijo osem podmorskih čolnov. Angleške ladjedelnice grade zdaj 18 podmorskih čolnov in 40 torpedovk.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Bitka pri Ypernu. — Mešanica narodov. — Nemci zopet osvojili Hartmannswillerkopf.

Berlin, 26. aprila. Veliki glavni stan: Pri Ypernu so se boji nadaljevali. Tudi zahodni breg kanala pri Lizerne, o katerem trdijo Francozi, da so ga zopet vzeli, je v naši posesti. Tudi vzhodno od kanala smo obdržali osvojeno ozemlje. Število zaplenjenih topov se je povečalo na 45, med katerimi se prejšnjim nahajajo 4 težki angleški topovi. Severozahodno od Zonebeke smo nadaljevali z napadi in pri tem ujeli več kot 1000 Kanadcev. Skupno število ujetnikov se je s tem zvišalo na 5.000. Posebna mešanica narodov: Senegalski črnci, Angleži, Turki, Indijci, Francozi, Kanadci, Zuavi, Alžirci so se nahajali na tem razmeroma majhnem prostoru.

V Champagni smo severno od Beau Sejourja odbili dva francoska napada.

Na višinah ob Maasi je naš napad dobro napredoval. V naskoku smo vzeli več gorskih hrbov zaporedno do višine zahodno od Les-Epargesa. Več sto Francozov in nekaj strojnih pušk je padlo v naše roke.

V gozdu Ailly so se izjalovili sovražni napadi.

V Vogezih je privedel naš napad do zopetne osvojitve Hartmannswillerkopfa. Plen naših čet je znašal tukaj 11 častnikov, 749 Francozov, 6 metalcev min in 4 strojne puške.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Petek, 23. aprila, ob 11. uri ponoči: Presenečenje v Belgiji zaradi bomb z zadušljivimi plini, katerih so se posluževali Nemci severno od Yperna, ni imelo resnih posledic. Naš napad, katerega so podpirale angleške čete na naši levi, in belgijske čete na naši desni strani, se je uspešno razvil. Angleško-francoske čete so napredovale proti severu med Steenstraate in cesto v Ypernu pri Poelkappelle. Naši zavezniki so ujeli moše, ki pripadajo trem različnim polkom. V Champagni smo uničili pri Beau-Sejourju sovražni top, ki je obstreljeval naše postojanke od strani. Na višinah ob Mozi je poskusil sovražnik trikrat napadati, pri Calonne, pri Epargesu in Combresu. Napade smo takoj ustavili. V apremontskem lesu smo pri Kuhkopfu zopet napredovali. V vzetih strelskih jarkih smo našli okrog 200 mrtvih Nemcev. Naša artiljerija je užgala dve municijski skladišči, v katerih bližini se je nahajala infanterijska stotinja, ki je bila skoro popolnoma uničena. Osvojili smo metalca min, eno strojno puško in več materijala.

Sobota, 24. aprila, ob 3. uri popoldne: Dostavek uradnemu poročilu konstatira, pod katerimi pogoji da se je posrečilo Nemcem predvčeršnjim zvečer naše črte severno od Yperna med yserkim prekopom in med cesto v Poel-Kappelle prisiliti na umikanje. Težak rumen dim se je dvigal iz nemških strelskih jarkov, burja ga je gnala proti nam in naše čete so komaj dihal; smrad se je čutil še do druge linije nazaj. Včeraj začet protinapad nam je pa omogočil del izgubljenega ozemlja zopet osvojiti. Naša postojanka je popolnoma utrjena. Boj se nadaljuje pod ugodnimi pogoji s podporo angleških in belgijskih čet. Sovražnik je napadal pri Epargesu, pri Kuhkopfu in v gozdu apremontskem. Povsod smo ga vrgli nazaj. Nemške napade južno od gozda Parroy pri Reichsackerkopfu smo ustavili z ognjem. Sovražnik je utrpel znatne izgube.

Sobota, ob 11. uri ponoči: Severno od Yperna so se Nemci v noči od petka na soboto in soboto silovito trudili, da bi mogli izrabiti presenečenje, ki so ga povzročili predvčeršnjim z zadušljivimi plini. Ni jim uspelo. Zgodaj jutraj so v soboto na levem bregu Ysere

vzeli vas Lizerne. Ljut napad naših Zuavov in belgijske konjenice nam je zopet pridobil vas, katero smo imeli kmalu za seboj. Na našem levem krilu smo vidno napredovali v zvezi z belgijsko armado. Na desnem krilu pa smo prodirali počasneje. Medtem pa je sovražnik ljuto napadal angleške čete. Takoj so mu odgovorile s protinapadom, čegar izid pa še ni znan. V Champagni so Nemci pri Beausejouru razstrelili pet min v bližini naših jarkov. Kljub silovitemu učinku so naše čete takoj zasedle ližake, ki so imeli 25 m v premeru in so s tem prehiteli sovražnika. Zelo silovit je bil boj v gozdu Ailly, kjer so Nemci s podvojenim napotom hoteli zopet dobiti 700 m izgubljenih jarkov. Jutraj smo morali izprazniti del teh jarkov, pa tekom dneva smo jih zopet vzeli in se v njih utaborili. V gozdu pri Apremontu na Kuhkopfu je sovražnik streljal zelo ljuto, ni pa več napadal. (Priporočamo svojim bralcem, naj pazljivo preberejo zadnja nemška poročila. Francozi znajo stvari obračati.)

Angleško poročilo.

Maršal French javlja 23. aprila: Nemški napad na višino 60, ki je bil že končan, ko sem odposlal svoje zadnje poročilo, se je zopet ponovil. Vsi napadi so se izjalovili in trenutno so vsi ustavljeni. Mi imamo celo sleme grička zasedeno, tako da se ga sovražnik, ki polaga nanj veliko važnost, ne more posluževati. Nemško poročilo, ki pravi, da so Nemci zopet osvojili svoje postojanke, ni resnično. Med operacijami je streljal sovražnik z 42-cm granatami iz Yperna. 21. aprila je razstrelil sovražnik dva podkopa nasproti našemu desnemu krilu. Posrečilo pa se mu ni, da poškoduje naše strelske järke. Ker smo zvedeli, da kopljejo Nemci podkope pri La Tourcueta, blizu Armentières, smo jih prehiteli; izkopali smo tudi rov ter ga razstrelili.

»Times« poroča 22. aprila: Po osvojitvi višave 60 v soboto nimamo niti trenutek miru. Vedno grme ponoči topovi, nakar slede pehotni napadi. Srdite neprestane nemške napade smo včeraj odbili. Sovražnikovo gibanje v smeri na St. Eloi se je izjalovilo.

(To poročilo je izšlo že pred nemškim poročilom, ki pove, da so Nemci dosegli popoln uspeh. Op. ur.)

Boj za grič št. 60.

London, 26. aprila. (Koresp. urad.) V protislovju z izjavo Frencha, da so uporabljali Angleži v boju za grič št. 60 male bombe z zadušljivimi plini, poroča neki očividec v angleškem glavnem stanu o zadnjem oddelku bojev: V sredo popoldne so se nahajali le nekateri metalci bomb na griču, ki so vztrajali na severovzhodnem robu griča. Na branilce krogelj, ki so lahko eksplodirale in ki so bile napolnjene z zadušljivim plinom, se je užigaval ogenj s treh strani. Ogenj Nemcev je kosil velike odseke angleške pehote, strelski jarki so bili tako napolnjeni z mrličmi, da je bilo večkrat le s trudom mogoče doseči sovražne črte. Ojačevalne čete so bile prisiljene, da so plezale čez trupla padlih tovarišev. Očividec konča svoje poročilo: Naše izgube so bile seveda težke, a boj za grič je stal Nemce več kakor nas.

Boji pri Ypernu — višina 60.

(»Kölnische Zeitung«, 23. aprila.)

»Times« od 21. aprila popisuje boj za višino 60 takole:

Čeprav ni imela sijajna in zmagovita bitka jugovzhodno od Yperna, ki se je končala z osvojitvijo višine 60, toliko obsega kakor velika bitka pri Neuve-Chapelle, moremo vendar od nje pričakovati dalekosežnih in važnih posledic, ker nam je posest te višine odprla pot, da z damo sovražniku občuten udarec. Višina 60 je nizek hrbet med Zillebeke in Malim-Zillebeke z vrhuncem pri Zwartelenu. Tam je bilo vse polno strelskih jarkov, katere je držala pehota. Višava je zajedno branila druga višje sleme pri Zandpoedru, pet kilometrov vzhodno ob cesti med Ypernom in Meninom, kjer je stala sovražna artiljerija. Zandpoederska višina je najvišja v celem okolišju, obvladuje vse ozemlje in je ključ za posest Flandrije.

To se je pokazalo v bojih, ki so se bili oktobra za Ypern. Mnogo krvavih bojev se je razvilo za posest griča pri Zandpoedru, kajti kdor ga je imel, je bil gospodar položaja. 31. oktobra je padel grič sovražniku v roke, ki ga je doslej obdržal. Tja je speljal sovražnik težko topništvo, ki je razrušilo Ypern. Cele mesece se je dal ovirati odtam pohod britskih čet od Yperna na Menin in v Lille. Sedaj je višina 60 v naši oblasti. Zvesti čuvaj strelskih jarkov je vzeti, sovražna vrsta je prebita in vržena in postojanka pri Zandpoedru je izgubila svojo važnost, ker je ogrožena sama. Če preženemo sovražnika od Zandpoedra, potem bo sovražna črta za lep kos upognjena nazaj proti Meninu. Pritisk na to črto dovede lahko do pre-

dora črte, ker tukaj nimajo Nemci nobene postojanke, ki bi bila zagotovljena v našo, kakor pri La Bassée in pri St. Mihielu, ampak tukaj je črta upognjena na znotraj s središčem pri Zandpoedru.

Osvojitve višine 60 je prišla nenadoma po dolgi dobi miru v tem delu Flandrije. Pozimi so naši vojaki v strelskih jarkih pridno delali, pa brez velikega vtisa na sovražnika in so bili vedno izpostavljeni hudemu dežju granat in šrapnelov ter krogam strelcev, ki so bili razpostavljeni na višini 60. Cel čas pa so bili na delu naši pionirji. Meter za metrom so kopali podkope proti sovražnikovim postojankam in končno je bila dovršena mina, ki se je v soboto razletela in nam odprla pot do grička. Sicer tudi sovražnik ni bil len, a naši pionirji so ga prekosili. Mnogo ni manjkalo, da nas ni sovražnik prehitel; le pol ure še, in sovražnik bi bil razstrelil svoj podkop prej nego mi.

Priprava na napad, dovoz topov in dovoz za pehoto, vse se je vršilo zelo tajno. Izdana parola: Jutraj zarana napad! je sovražnika očividno presenetila. Podkop pod gričem se je razpočil v soboto zvečer in takoj nato so deževale granate in šrapneli na jarke ob griču. Grom naših topov je bil omamljiv. Nato je udarila naša pehota iz jarkov in naskočila prvo vrsto strelskih jarkov ob griču, katero je vzela po malem odporu, ker je naša artiljerija prehudo delovala.

Druga vrsta jarkov je bila zasedena od močnih sovražnih čet. Presenečen sovražnik se je sicer trdovratno branil, toda pogumen in energičen sunek našega moštva je spravil kmalu cel grič v našo posest.

Ko se je zmračilo, smo spravili nove čete v zavzete jarke; ponoči smo jarke izboljšali in utrdili za obrambo. To je bila za naše vojake huda izkušnja. Sovražnik nas je obstreljeval celo noč z granatami in šrapneli. Tudi ko se je zdanilo, ni prišlo do miru, ker so Nemci začeli s protinapadi. V gostih krdelih so rojili preko planjave, a mi smo jih sprejemali s šrapneli in strojne puške so imele bogato smrtno žetev. Razgnani Nemci so se združevali iznova in zopet in zopet napadali z vso silo. Večkrat so došli do jarkov samih, da smo jih morali z bajoneti vreči nazaj.

Napadi so se ponavljali neprestano. Cel dan je divjal ljut boj, toda zvečer je zmagal pogum našega moštva. Sovražnik se je pomaknil nazaj in pustil kupe mrtvecev in ranjencev na licu mesta pred našimi črtami. Seveda so bile tudi naše izgube krvave, a ne tolike, kakor smo mislili. Na bolniško postajo je izšlo povelje, naj pripravi veliko število vozov za ranjence; pozneje pa se je izkazalo, da je bil velik del priprav odveč.

V koliko odgovarja to poročilo resnici, se vidi iz nemških poročil zadnjih dni.

Položaj pri Ypernu.

Rotterdam, 27. aprila. Položaj angleških čet ob kanalu Ypern je kritičen. Ypern je neposredno ogrožen. Z osvojitvijo Yperna grozi nevarnost celi južni fronti zaveznikov.

42 cm topovi pred Ypernom.

Geni, 26. aprila. Poročilo generala Frencha z dne 22. t. m. javlja, da Nemci pri svojih operacijah proti Ypernu uporabljajo 42 cm topove.

Begunci od Yperna.

Pariz, 26. aprila. (Kor. ur.) »Petit Journal« poroča, da je v Pariz dospelo mnogo beguncev iz ypernskega ozemlja, ki so jih vojaške oblasti pozvale, da zapuste svojo domovino.

Velik splošni napad Nemcev na Flanderskem.

Rotterdam, 26. aprila. Razni znaki kažejo, da pripravljajo Nemci na Flanderskem velik splošni napad na zaveznike. Neprestano prihajajo velika ojačenja čet iz Nemčije v Belgijo.

Nemci hočejo prodreti proti Calaisu.

Amsterdam, 26. aprila. Londonski »Daily Mail« poroča o bojih na Flanderskem, da Nemci brezdvomno hočejo prodreti pri Ypernu proti Calaisu. List potrjuje zmago Nemcev severno od Yperna in izjavlja, da se Nemci bore z velikim pogumom in nepremagljivo silo.

Hindenburg v Belgiji?

Haag, 26. aprila. »Tyd« poroča: Antwerpen je zaradi razvrstitve čet za nekaj časa izoliran. Hindenburg se baje nahaja v Belgiji.

Vpokojeni belgijski generali.

Rotterdam, 27. aprila. »Journal« poroča: Vpokojenih je 9 belgijskih generalov in 5 polkovnih poveljnikov. Dva generala sta bila za kazen prestavljena v nižjo saržo.

Angleška ojačenja.

Rotterdam, 26. aprila. Promet med Nizozemsko in Angleško je ustavljen radi velikih transportov čet. V Severnem morju je pripravljenih 70 ladij, da prepeljejo angleška ojačenja na Francosko.

Vsi na fronto. — Vojaška dolžnost do 60. leta. — Izkazi izgub.

Pariz, 26. aprila. Vojni odsek je sprejel zakonski načrt, da se pritegnejo k službi na fronti vsi, ki dosedaj še niso bili vpoklicani k službi na fronto ali pa, ki so v upravnih službah države, departementov in občin. — Vojnemu odseku je tudi predložen zakonski načrt, ki razteza brambno dolžnost do 60. leta. — 56 poslancev je podpiralo predlog, naj vlada takoj izda izkaz izgub od 4. avgusta do 31. decembra.

Nove uniforme na Francoskem.

Geni, 26. aprila. »Journal« poroča, da so sedaj končnoveljavno odpravili iz francoske armade takozvano horizontalno modro barvo. Vpeljali so modrikastosivo blago za hlače in suknjič.

Pijančevanje in delavni čas na Angleškem.

»Daily Telegraph« od 19. aprila poroča, da je Lloyd George neki delavski deputaciji naročil, naj izdela natančno statistiko o tem, koliko delavnih ur izgube delavci vsled pijančevanja. Statistiko je napravilo 48 ladjedelnic. Statističen pregled dokazuje, da dela samo 24 odstotkov vseh delavcev 53 do 54 ur na teden (po 9 ur na dan); 40 odstotkov jih dela le po 40 do 53 ur, 36 odstotkov pa komaj do 40 ur.

Minimalne plače za francoske domače delavke.

(»Berliner Tageblatt«, 24. aprila.)

Francoski senat je sklenil, da morajo tudi delavke, ki delajo doma, dobiti tisto normalno plačo, kakor jo določi posebna kontrolna komisija za tvorniške delavke; tarif za dela, ki jih izvršujejo te delavke, naj se primerno določi.

Taka odredba tudi pri nas ne bi škodovala.

Z juga.

IZ SRBIJE.

Belgrad. List »Macedonica« poroča, da je iz Soluna odpotovalo 26 francoskih častnikov — večinoma topničarji — v Niš. Srbska vlada zahteva od skupščine, naj razveljavi imuniteto poslanca Lapčeva, ker je kritikoval javno razne po vojni upravi sklenjene pogodbe. »Pravda« poroča, da izvedejo v kratkem v srbski armadi zelo važne izpremembe.

SRBSKO URADNO POROČILO O OBMEJNIH BOJIH.

Hrvaški listi poročajo iz Bukarešta: Dne 20. aprila objavljeno uradno srbsko poročilo omenja manjše obmejne spopade in pravi o tem sledeče: Dne 17. aprila je streljal sovražnik iz težkih topov na vas Sip, kjer je bilo več poslopij poškodovanih.

Končno poroča srbski komunike, da je 18. aprila 700 Albancev pri Kafazaniju napadlo mejo ohridskega okrožja. Boj je trajal ves dan in se je končal šele proti 5. uri. Podrobnosti so še neznane. Poveljnik obmejnih čet je odpotoval na pozorišče bojev.

BOLGARSKI POLKOVNIK NIKOLOV UMRL.

Sofija, 25. aprila. (Kor. urad.) »Agence telegraphique bulgare« poroča: Po kratki bolezni je včeraj umrl vpokojeni polkovnik Nikolov, ki je bil neutrudljiv delavec za osvoboditev Macedonije. Bil je sodelavec in pozneje naslednik umrlega generala Sončeva.

UMORJEN BOLGARSKI ČETAŠKI VODJA.

Sofija, 26. aprila. Poročila iz Nove Bolgarije javljajo, da je bil včeraj znani voditelj četašev Sandanskia na poti v Nevrokop od neznanih storilcev umorjen.

BOMBNI NAPAD V SOFIJI.

Sofija, 26. aprila. Veliko pozornost vzbuja tu izid preiskave v zadevi znanega bombnega napada na Silvestrovo noč. Kot storilca so prijeli nekega višjega uradnika najvišjega računskega dvora, ki je sprva tajil, pozneje pa priznal svoje dejanje. Priznal je, da je vodja velike čete anarhistov in da je napad sam izvršil. Želel je priti na mesto policijskega predsednika v Sofiji in po njegovi izpovedi je bil napad le predhodnik veliko večjega zločina. Nameraval je napad na kralja in sobranje, ki naj bi se razstrelilo. Več kot 30 kg dinamita so našli pri njem. S storilcem je bila v zvezi tudi njegova žena in drugi anarhisti. Prihodnje dni jih bodo postavili pred sodišče in jih obsodili na smrt.

Boj za Carigrad.

OBSTRELJEVANJE GALIPLIJA.

Atene, 26. aprila. »Agence Havas« poroča: Obstreljevanje turških postojank na polotoku Galipoli traja neprestano dalje. Zavezniki trajno stražijo zaliv Smirne, ker se v pristanišču nahaja še nekaj malih turških ladij.

ANGLEŽI ZASEDEJO TUDI MITILENE IN CHIOS.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Angleži se pripravljajo, da razen dosedaj zasedenih otokov: Lemnos, Imbros in Tenedos zasedejo tudi Mytilene in Chios. Na obeh zadnje imenovanih otokih se delajo že priprave za izkrcanje čet. Polkovnik Dawley si je v spremstvu smirnskega angleškega generalnega konzula natančno ogledal Mytilene in Chios. Za grške oblasti se Dawley ni niti najmanjše zmenil. Z enako taktiko so Angleži nastopili že tudi na Tenedu. Ko je grški orožniški stotnik prosil pojasnil glede izkrcanja angleških čet na grških tleh, so ga Angleži odvedli iz zasedenega pasu in ga uljudno pa odločno prosili, naj se v bodoče briga za svoje, ne pa angleške zadeve. — Glasom nekega drugega poročila gori navedenega lista iz Carigrada, se javlja iz Egipta, da so tamkajšnje avstralske čete, kakih 23 tisoč mož, nadomestili z drugimi, Avstrale pa poslali nazaj v domovino. Demoralizacija je bila med njimi baje tako narasla, da je bila nevarnost, da bi se pokvarile tudi druge čete.

ANGLEŠKA BOJNA LADJA »TRIUMPH« POŠKODOVANA.

Reuterjev urad poroča z Malte 26. t. m.: Britansko bojno ladjo »Triumph« so o priliki, ko je obstreljevala neko turško postojanko na Galipoliju, zadelo tri granate. Proizročena škoda je neznatna. Dva moža sta bila ranjena.

BOJ ZA DARDANELE NA SUHEM IN NA MORJU.

Zavezniki na Galipolju izkrcali čete. — Ena torpedovka potopljena, druga težko poškodovana.

Carigrad, 26. aprila. (Kor. urad.) Agence telegraphique Milli poroča: Glavni stan objavlja naslednji komunike: Dne 26. aprila je poizkušal sovražnik pod varstvom svojih vojnih ladij na štirih točkah zapadne obale galipolskega polotoka izkrcati čete, in sicer: ob ustju Sighindere na obalah pri Ari-Burnu, zapadno od Kabatepe in Tekke-Burnu izkrcani sovražni oddelek so naši vojaki naskočili z bajonetom in zagnali v morje. Pri Ari-Burnu izkrcane čete so poizkusile prodirati, a so jih naše čete v protinapadu vrgle nazaj na obal. Del teh sovražnih brambnih sil je bil včeraj ponoči prisiljen, da se je v begu umaknil nazaj na ladje. Danes so naše čete svoje napade na vseh frontah uspešno nadaljevale. Obenem se je včeraj približalo morskim ožinam sovražno brodovje z namenom, izvesti napad z morske strani, a se je moralo pred našim ognjem umakniti. Tekom te akcije smo eno sovražno torpedovko potopili, drugo pa težko poškodovali. Odvlekli so jo v smeri proti Tenedu. Danes sovražnik z morske strani ni izvedel nobenega poizkusa proti morski ožini. Na ostalih bojiščih ni nobene izpremembe.

VENIZELOS V ŠVICI.

Atene, 27. aprila. Venizelos bo delj časa bival v Lucernu.

Razna poročila.

JAPONCI ŠE VEDNO V ZALIVU TURTLE.

Rotterdam, 27. aprila. Listi poročajo: Japonske vojne ladje dosedaj še niso zapustile zaliv Turtle.

NEMČIJA PLAČA ODŠKODNINO ZA POTOPLJENO GRŠKO LADJO.

Berlin, 27. aprila. Nemčija je izjavila, da je pripravljena povrniti škodo

GLAVNI OBČNI ZBOR SKODOVIH TVORNIC.

Dunaj, 26. aprila. (K. u.) Na današnjem občnem zboru Skodovih tvornic v Plznu so se odobrili predlogi upravnega sveta. Predsednik Julij Blum je predložil poslovno poročilo, ki opozarja med drugim na tehnično popolnost tvornice topov, kar je dokazala krvava svetovna vojska. Mogočno učinkovanje 30.5 cm topov proglašajo slavo avstrijske industrije v vseh delih sveta.

DRAGINJA NA ANGLEŠKEM.

London, 26. aprila. (Koresp. urad.) »Times« 24. t. m. naglašajo, da so se živila na Angleškem vedno dražila in da se pričakuje še nadaljnje podražnje živil.

PROFESOR CONRAD UMRL.

Halle an der Saale, dne 26. aprila. (Kor. urad.) Narodni ekonom profesor Ivan Conrad je umrl v 77. letu.

Književnost.

Grabowski: Zygmunt Krasinski v pismennictwach slowianskich. Krakov 1914. Str. 139. — Krakovsko »Slovansko društvo« seznana Poljake z drugimi Slovani ter v ta namen izdaja več periodičnih publikacij, med drugimi tudi »Črtice in razprave iz slovanskih književnosti«. Kot pet zvezek je izšla pričujoča razprava Grabowskega. Profesor Grabowski je že sicer znan kot dober poznavalec jugoslovanskih

književnosti. V tem zvezku govori o prevodih pesniških del slavnega poljskega pesnika Krasinskega v zahodne slovanske jezike. Sem šteje Slovence, Čeha in Slovake. Na češki jezik je pesni Krasinskega prevajal zlasti F. Kvapil. Vpliv Krasinskega se kaže pri Svatopluku Čechu in pri Vrhlickem. Izmed Slovencev se je za Krasinskega najbolj zanimal Vojeslav Mole, ki je spretno prevedel mnogo pesni Krasinskega. Grabowski zelo hvali te prevode. Knjiga Grabowskega je zelo marljivo sestavljen in zanimiv prispevek k zgodovini slovanskih književnosti.

Ljubljanske novice.

lj Razglas, C. kr. policijsko ravnateljstvo razglašajo: Opazilo se je mnogokrat, da so se pojavile in se širile v policijskem okolišu že od pričetka sedanje vojske najrazličnejše govorice, bodisi o vojnih dogodkih, bodisi o političnih zadevah. Te govorice so bile take, da bi jih moral vsak razsoden človek smatrati za izrazek razuzdane domišljavosti ali breztemeljne bojazljivosti, ali pa celo premišljene hudobnosti. Vkljub temu se je žal pokazalo, da se je takim govoricam tem rajši verjelo in se jih tem radovoljnejše širilo, čim neverjetnejše in brezmiselnije so bile. V javnem interesu kakor v interesu prebivalstva samega smatra c. kr. policijsko ravnateljstvo za potrebno najodločnejše opozoriti na to, da se bo proti razširjevalcem neresničnih in razburljivih govoric v smislu zakonitih predpisov z brezobzirno strogostjo postopalo.

lj Občni zbor društva za nabavo zvonov za novo cerkev sv. Jožefa v Ljubljani ne bo 29. aprila, kakor je bilo naznanjeno v »Slovenecu« dne 15. t. m., ampak šele 6. maja popoldne o b t r e h v zadnjič določenem kraju. — Odbor.

lj V šentjakobskem prosvetnem društvu bo v četrtek popoldne sestanek dečkov. — Ker sedaj ni šole in je mladina prepuščena sama sebi, zato se je sklenilo, da se zbira mladina v društvenih prostorih. Zato se tem potom pozivajo vsi starši, naj pošljejo dečke v četrtek dne 28. t. m., ob treh popoldne v društvene prostore. Edino na ta način nam bo mogoče rešiti našo mladino, da ne bo vedno na cesti, ampak da bo včasih slišala tudi kaj vzgojnega in podučnega. Torej starši, storite svojo dolžnost! V četrtek zvečer, točno ob pol 8. uri je sestanek pevcev in pevk. Vsi ki se zanimajo in imajo veselje do petja, naj pridejo ta večer v društvene prostore. Vsi so dobro došli, samo na delo! — V nedeljo je bilo zanimivo predavanje, na katerem so govorili gg. kaplan Krische in poslanec Gostinčar, zaključil je pa sestanek g. župnik Jan. Barle. Društveni prostori so bili napolnjeni polni. Prihodnjo nedeljo se zopet vrši društveno predavanje ob 7. uri zvečer. Vsi dobro došli!

lj Društvo »Pripravniki dom« je imelo včeraj svoj XX. redni občni zbor ob povoljni udeležbi. Iz tajnikovega poročila je znamenito zlasti to-le: Dasi je zdaj neugoden čas za društvo, ki je navezano na dobrotno prispevke in so izostale nekatere večje podpore, se je vendar društveno premoženje povečalo za 5.660 K, tako da znaša društvena glavnica z obrestmi že okroglo 125.000 kron. — V Marijanišču je društvo podpiralo 15 dijakov. Oba ravnatelja, gosp. prelat Kalan, vodja v Marijanišču in g. ravnatelj na c. kr. učiteljsku, Anton Črnivec, sta pohvalila po društvu podpirane dijake. Pričakovati je torej prav dobrih učiteljev iz take oskrbe. Zato je nujno želiti, da ostanejo zvesti dosedanji člani in dobrotniki in naj se jim pridruži še mnogo novih. Ob tej priliki toplo priporočamo društvena lista »Vrtec« in »Angelček«. Tudi z nakupom poprejšnjih še nerazprodanih letnikov zlasti »Obnovljenega Vrta«, je društvu pomagano.

lj V ruskem ujetništvu je stotnik Herman vitez Zirnfeld, ki se nahaja zdrav v Turkestanu.

lj Odhod Rusov iz garnizijske bolnice. Včeraj ob pol 4. uri popoldne so odpeljali 42 ujetih ruskih vojakov, ki so bili doslej v garnizijski bolnici, na glavni kolodvor. Peljali so jih v Feldbach pri Gradcu. Med Rusi je bil tudi en ruski nadporočnik. Na kolodvor jih je z osmimi vozmi pripeljal gasilno in reševalno društvo pod vodstvom vežbalca g. Dachsa. Na kolodvoru je bil tudi od Rdečega križa oficijal g. Jagodic.

lj Iz ruskega ujetništva piše, »Danica«-Ljubljana Adolf Dostal, da je živ in zdrav. Bil je v obleganem Przemyslu.

lj Gostilničarjem, prodajalcem žganja i. dr. v znanje! Beraška nadlega se češče poostri s tem, da se ti ljudje najprvo napijo, nato pa postanejo pri izvrševanju svojega poklica predrzni in nasilni. Da se to početje zajezi, je c. kr. deželna vlada za Kranjsko na podlagi § 54. obrtnega reda od sedaj nadalje prepovedala beračem da-

jati — bodisi proti plačilu, bodisi zastoj — žgane opojne pijače. Prestopki se bodo strogo kaznovali.

lj Mestna občina v Brnu za prebivalstvo. Brnska mestna občina se je kot začetkom vojne preskrbela z velikimi množinami žita in drugih živil, katere je tekom vojne prodajala prebivalstvu po uradno določenih najvišjih cenah. Od 1. februarja do 20. marca letos je mestna občina oddala konsumantom 12.876 vreč moke ali 1.072.500 kg. Od tega je bilo 152 vreč pšenične moke št. 0, 1755 vreč pšenične moke za kruh, 2842 vreč enovrstne pšenične, 7516 vreč enovrstne ržene in 146 vreč ječmenove moke. Razen tega si je občina preskrbela dva vagona petroleja, riža, fižola, graha, norveških rib in danskih mesnih konzerv v celokupni vrednosti 510.000 kron.

Dnevne novice.

+ Uradniške plače se ne prikrajšajo. — Časovno napredovanje ostane. Dunaj, 27. aprila. (Kor. urad.) »Wiener Tagblatt« poroča: Ker se je razširila vest, da se nameravajo zmanjšati uradniške plače oziroma da se odpravi časovno napredovanje, se je podala uradniška deputacija k finančnemu ministru baronu pl. Engel. Voditelja deputacije predsednika društva poštinih uradnikov Pauerfeinda je finančni minister pooblastil, da pomiri stanovske kroge z obvestilom, da se na merodajnih mestih ne misli na tako odredbo. Minister je priznal poštinovalnost državnega uradništva, ki svojega dejanskega domoljuba ni dokazala samo s prostovoljnimi odtegljaji od plače, marveč tudi z marnim sodelovanjem v vseh panogah vojnega skrbstva.

+ Umrl je dne 18. t. m. v Sztarmar-Nemeti na Ogrskem na legarju Ljubljancan Vinko Bonač, četovodja 3. gorskega topničarskega polka in bivši načelnik Orla v Kranju, kjer je bil uslužben pri znani domači tvrdki Zabret & Ko. Pokojnik je bil od početka vojne na bojnem polju in šel šele v začetku tega meseca iz bojne črte v Karpatih v bolnico, kjer je podlegel smrti. Številna njegova pisma svojem so bila vedno polna navdušenja. Bodi mu tuja zemlja lahka!

+ Umrl je v Dobrlivasi starosta koroške duhovščine knezoškofijski svetovalec, vpok. župnik č. g. Valentin Legat, star 91 let.

+ Dr. Laginja v Zagrebu. Voditelj Hrvatov in Slovencev v Istri, drž. in dež. poslanec dr. Laginja se nahaja te dni v Zagrebu. Prišel je, da nakupi svoji Istri živeža.

— Semiška dekanija ima svoj sestanek sodalitatis dne 3. majnika na Suhor-u. Začetek ob pol 11. uri dopoldne.

— »Dan« ustavljen za en dan. Splitski dnevnik »Dan« poroča, da mu je politična oblast prepovedala, da izide v sredo 21. aprila.

— Glede »Planinskega Vestnika« se je na shodu delegatov S. P. D. principiarno sklenilo, da se »Vestnik« med vojsko ne izda, ker je društvo v težkem finančnem položaju. Osrednji odbor S. P. D. je v splošnem pritrdil temu sklepu, a vendar je pripravljen takoj pričeti z izdajanjem »Vestnika«, ako bi člani to izrečno zahtevali, in bi podružnice vplačale svoje zaostale in tekoče prispevke za glasilo. V to svrhu dobe vsi člani S. P. D. okrožnico, ki se jim v nji pojasni, zakaj je osrednji odbor prenehal z izdajo »Vestnika«.

— Iz Tržiča. Za mrtvega proglašeni bivši načelnik Orla Vinko Zupan še živi. Več domačih vojakov ga je baje videlo mrtvega. Umrl bi bil baje za kolero. V Tržiču se je že opravila zanj sv. maša. Te dni pa je došlo poročilo iz Ruskega, da je bil ujet 23. oktobra in da se nahaja zdrav v ujetništvu. V teku enega tedna dva zanimiva slučaja.

— Ilustrirani Glasnik« štev. 35. ima sledeče slike: Iz bojev v Karpatih. — Naši pionirji in ruski oklopni vlak. — Z zahodnega bojišča. — Nemške čete na Rusko-Poljskem. — Skrb za preživljanje armade. — Velika noč na bojišču. — Lov podmorskih čolnov na angleške ladje. — Pogled na Dardanele. — Utrdbe ob Bosporu. — Ljubljanski cesarski strelci v Karpatih.

— Planšarji po poklicu se lahko časno pogojno oproste črnovojniške dolžnosti? Z Dunaja se poroča: Na prošnjo tirolskega kulturnega sveta je ministrstvo deželne brambe načelno odločilo, da se črnovojniki planšarji po poklicu, če ne stoje v vojski in če v zaledju na svojem sedanjem službenem mestu niso neobhodno potrebni, lahko v času od konca majnika do konca septembra oproste od črnovojniške službe, da preskrbe gospodarstvo na planinah.

— Slovenske redovnice v Ameriki. Slovenski ameriški list »Ave Maria« poroča, da je bila letos sprejeta v novicijat č. šolskih sester v Chicagu druga čehka spoštovane slovanske družine Janeza in Marije Robide v Pueblo, Colo., gđc. Anica Robida. Njena starejša sestra Karolinica, ki je bila, kakor ona, dovršila osemraz-

redno šolo in višje šole v slovenskem samostanu v Pueblo, je že napravila večne obljube in poučuje kot sestra Edita v Waukeganu, Ill. V čikaškem glavnem samostanu, St. Scholastica Convent, je 130 sestra 12 različnih narodnosti; med njimi 8 Slovenk. Precej je tudi Slovačinj, ki so povečini bivše učenke slovanske osemrazredne šole v Pueblo.

— Iz Mokronoga. Velikonočni ponedeljek smo imeli kaj zanimivo skioptično predavanje. Gospod nadzornik Ljudovik Stiasny iz Krškega je nam govoril o vojni, predvsem, kako naj varčujemo z živili, da ja gotovo združimo do prihodnje žetve in nam ne bo treba trpeti lakote in pomanjkanja. — Nadvse zanimiva pa je bila skioptična predstava. Razne slike z bojišča so nam kazale, kako neustrašen boji bijejo naši vojaki. Gospod nadzornik je pojasnjeval vsako sliko sproti v tako poljudnem tonu, da smo mu morali slediti z največjo pozornostjo; le žal, dasi je šolska soba velika, je bila za sedaj veliko premajhna, bila je nabito polna samih odraslih ljudi in veliko jih je moralo izostati, ki bi bili tudi radi videli in slišali kaj takega. Prav hvaležni smo gospodu za tako poučno predavanje ter mu kličemo: »Hvala lepa, gospod nadzornik, a v kratkem na svidenje!«

— Ne dovolijo jim, da gredo v Ameriko. Splitsko »Naše Jedinstvo« poroča: Nek prijatelj nam poroča, da ako se katera dalmatinska rodbina vkrcava v italijanski luki za Ameriko, da potem na morju sovražne ladje preiskujejo vse parnike in odvedejo s seboj te rodbine v ujetništvo ter jim ne dovolijo, da se izselijo v Ameriko.

— Draginja konjskega mesa na Dunaju. »Arbeiter Zeitung« poroča, da stane sedaj na Dunaju kilogram konjskega mesa 1 K 60 vin. do 2 K 40 vin. Tako je tudi konjsko meso postalo v tem času delikatesa.

— Umrla je v Idriji trgovčeva vdova in posetnica gospa Marija Lapajne roj. Baumacher, stara 60 let.

Galebi izdali nemški podmorski čoln. Neki angleški mornar poroča svoji družini, na kako čuden način je ušla njegova ladja nemškemu podmorskemu čolnu. Ladjo — pomožno križarko — so že več dni spremljali galebi, ki so prežali na odpadke. Krog ene ure popoldne so postale te sicer tako živahno ptice vedno tihe in mirne — imele so opoldanski počitek. Nekega dne je pa mornar ob tem času opazil med galebi nenavadno gibanje. Vneto so letali krog neke točke na morju, ki jih je očitno zelo zanimala. Mornar je v tisti točki spoznal — periskop podmorskega čolna. Ladja je imela čas kreniti v drugo smer ter se s hitrim begom rešiti.

Kako visoko se dvigne lahko človek? Linnekogla, ki se je dvignil 6570 m, kar je bilo takrat rekord, je pozneje še prekoratil Oehlerich, ki se je dvignil 8100 m. Še pred petimi leti so smatrali strokovnjaki kot nemogoče, da bi se zamoglo doseči z letalom 1000 m. A sedaj so motorji napravili že več tisoč metrov, ne da bi se pri tem utrudili, in tudi letalci so se zavarovali proti mrazu in pomanjkanju kisika. Kar jih zamore sicer ustaviti, je pojav, ki ga označujejo turisti kot gorsko bolezen, nekaka obolest vsled zračnega pritiska, ki se pojavlja seveda šele v višjih višinah. Kakor je konstatiral štabni zdravnik dr. Flemming, se pojavi ta bolezen šele v višini 5000 m. Letalci začne precej močno biti srce, vrh tega dobi tudi glavobol in polastita se ga zaspalnost in apatija. V hujših slučajih se mu prično mešati misli in pade tudi lahko v nezavest. Sivel in Croce-Spinelli sta umrla, ko sta se leta 1875. dvignila 7000—8000 m visoko, dočim se je njiu tretji tovariš Tissandier zamogel rešiti. Nevarnost je posebno velika radi tega, ker si slede ti pojavi čisto neopaženo. Gross, ki se je dvignil z Bersonom v zrakoplovu 8000 m visoko, poroča »o grozečih pojavih«. V tej višini je zapisal v svoj dnevnik komaj čitljivo: »Mi smo strašno slabi, vendar pa še pri popolni zavesti; vdihavamo kisik«. Napadla ga je nekaka uspalna omotica. Stüring, ki se je parkrat dvignil nad 9000 m visoko, enkrat celo 10.000 m, je poročal o popolnoma enakih pojavih. Še v višini 9100 m je zamogel mirno opazovati, premišljevali in pisati; za telesna dela nasprotno ni bil več sposoben. Stüring meni, da se zamore v odprtem zrakoplovu dvigniti največ 12.500 m. Za letalce v letalih so stvari seveda precej drugačne; oni ne smejo izgubiti svojih telesnih sil, sicer je padec neizogiben. V višinah 9000—10.000 m se pojavljajo, kljub preskrbi s kisikom, znaki omamljenja. Na vprašanje, kako visoko se zamore dvigniti človek, se odgovori torej lahko sledeče: višine med 7000—8000 m so za drzne letalce pristopne; mogoče se dobe tudi taki, ki dosežejo 8000—9000 m, toda preko 10.000 metrov je skoro nemogoče.

— Vagon papirnatega denarja. Osješka »Drau« poroča: Te dni je prispela semkaj dragocena pošiljatev, namenjena podružnici avstro - ogrske banke v Osječku, in sicer poln vagon bankovcev po 1000 kron, 100 K, 20 K in 10 K, v skupni vrednosti več milijonov kron. Vsi uradniki podružnice avstro - ogrske banke so par dni

neprenehoma samo šteli bankovce. Ta velikanska vsota je določena samo za vojaške namene.

— Prijatelj naših vojnih ujetnikov v Srbiji. »N. Fr. Presse« hvali v posebnem dopisu blagoslovljeno delovanje podpredsednika srbskega Rdečega križa dr. Subotića, ki skrbi, podpiran od svoje žene in od amerijskega konzula Thomsona, na vse mogoče načine za naše vojne ujetnike v Nišu. On jim deli živila in medikamente, posreduje denarne pošiljke, odgovarja na številna vprašanja, ki prihajajo o vojnih ujetnikih iz monarhije.

Smrt za domovino.

Vojaški pogreb v tujini.

Ivan Bizjak od 27. domobranskega pešpolka, ki se kot ranjenec zdravi v Budejvicah, nam piše:

Dne 17. aprila popoldne je bil lep solnčen dan, ki sem ga porabil v to, da sem šel v mesto na izprehod. Ko dospem do Franc Jožefove vojašnice, ki je sedaj izpremenjena v bolnišnico, krene z dvorišča mrtvaški voz. Vojaški pogreb, si mislim. Pri katerem polku je služil pokojnik, vprašam nekega vojaka. Odgovori mi, da ne ve drugega, nego da je bil hrvaškega pokolenja. Na rakvi je bilo zapisano: Josip Pavlin. Umrlega je na zadnji poti spremljala vojaška godba in četa vojakov; sorodnika nobenega. Hajd, tudi midva mu delajva družbo na zadnji poti, pravim svoji zvesti spremljevalki palici, ter se uvrstim za krsto. Sledili so tudi drugi in kmalu nas je bila vrsta samih ranjenih vojakov, ki smo se zibali eden tako, drugi drugače ob svojih palicah in berglah. Pridružilo se je tudi mnogo civilnega ljudstva in opazil sem, kako je tu in tam kaka dama vrgla skozi okno na voz vejico smrečja in solznih oči zrla za vozom. Zrtev pokojnikova, ki je pretil svojo kri za domovino, torej ni ostala brez hvaležnega priznanja. Ko je na pokopališču vojni kurat opravil zadnje molitve, je zadonela salva kot zadnji častni pozdrav pokojnemu branilcu domovine. Jaz sem se pa veselil, ko sem videl, da naši fantje, ki umirajo v tujini za ranami, dobljenimi v junaškem boju, niso osamljeni in zapuščeni na zadnji poti. To bodi rojakom v tolažbo.

Smrt na bojišču.

Jernej Peršuh, ki je od začetka vojne na južnem bojišču, piše svojemu bratu kaplanu v Dolu pri Hrastniku:

Pisal sem Ti že, kdaj je bil naš Lojzek mrtev. Eno uro prej sva še govorila, ko sem ga potem našel mrtvega. Dobil je kroglo ravno v možgane in mu je glavo precej razbilo, skoro bi ga ne bil spoznal, da je moj ljubi brat. Bil je že mrtev, pomagati mu nisem mogel več. Zgodilo se je dne 26. novembra l. l. okoli 2. ure popoldne. Opravi sem svoje molitve, kakor se spodobi za mrtvega, a pri pogrebu nisem mogel biti zraven. Drugi dan sem šel tja, pa je bil že pokopan. Leži zraven neke reke. Piši mi, kako je doma. Žena mi je pisala, da je bolna, kar mi je silno težko, pa pomagati ne morem. Če ljubi Bog da in Marija, bodeva se še enkrat videla, saj bo te vojske menda enkrat konec. Z Bogom, dokler se ne vidiva! Tvoj brat Jernej.

1 steklenica 2 kroni. Ceniki zastoj in franko.

Vabilo

na

OBČNI ZBOR

I. ljublj. uradniškega gospodarskega društva

v. z. z. o. z. v likvidaciji,

ki se bo vršil

v četrtek, 6. maja t. l. ob 8¹/₂ uri zvečer v gostilni pri Mraku na Rimski cesti.

Dnevni red:

1. Poročilo o likvidaciji v l. 1914.
2. Poročilo o zadnji reviziji.
3. Ev. volitev 1 člana v likvid. odbor
4. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 27. aprila 1915.

Likvid. odbor.

Izšla je časa primerna knjiga »Premišljevanja o božjem Srcu Jezusovem«. Spisal P. Marijošilj Holecček, frančiškan. Cena 1 K 20 vin. za broširan, 2 K za vezan izvod. Po pošti 20 vin. več.

Katoliški narodi vesoljnega sveta se oklepajo vedno tesneje božjega srca Jezusovega. Tudi Slovenci smo se božjemu srcu že pred leti posvetili; in to posvetitev že mnogokrat ponovili; na posebno slovesen način se je pa zgodilo to letos, ko nam je prinesla vojska toliko žalosti in trpljenja in smo še močnejše začutili potrebo, da nam odpre to srce neusahljive zaklade svoje ljubezni in svojih dobrot.

Ker smo se paz večkratno posvetitvijo tako približali božjemu Srcu, je potrebno, da to srce tudi natančneje in jasneje spoznamo, da prodremo nekoliko v nezmerne skrivnosti in milosti, ki jih Zveličarjevo srce za nas hrani in nas želi z njimi obogatiti. — Četudi bi vse knjige na svetu ne moge vredno popisati vseh zakladov, ki jih hrani božje Srce, bo vendar ta lepa knjiga zelo razveselila vsakega častilca in dvignila med vernimi Slovenci češčenje in otroško zaupanje do božjega Srca.

Kdor se bo utopil v ta prisrčna premišljevanja, bo našel v njih neusahljiv vir tolažbe in utehe, četudi so ga v sedanjih viharjih časih objeli morda dnevi britke žalosti in tuge. Čim globokejšje rane ti je zasekalo življenje, tem več utehe ti bodo nudila ta premišljevanja.

Ta dragocena knjiga naj se torej širi ter prinese mir in tolažbo v vse slovenske domove. Dobi se v Katoliški Bukvarni in vseh frančiškanskih samostanih.

Lavretanske litanije Matere Božje za mešani zbor, oziroma eno-, dvo- ali triglasni zbor zložil Franc Ferjančič. Cena 30 vin.

Te litanije, ki so ravnokar izšle, bodo dobro došle našim pevskim zborom. Z njimi pa ne bo usreženo samo pevovaljem in pevcem, temveč tudi občinstvu, ker se bodo litanije po svojem ustroju in značaju povsod hitro udomačile. Meseca majnika in za vse Marijine praznike bodo prav dobro došle. Dobe se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Kdor naroči: prasce, jesence, breje svinje, mrjasce, krave s teleti itd. dobi lahko tudi

mešane otrobe

pri Vnovčevalnici za živino v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 29. 890

Hrastova drva

1 m dolga, kupim vsako množino, postavljena na vagon železniške postaje. - Ponudbe na: Jos. Samsa, Ilir. Bistrica. 889

Išče se zanesljiv, pošten

hlapec

za večjo špecerijsko trgovino v Ljubljani. — Ponudbe sprejema uprava 879 „Slovenca“ pod št. 879.

Prodajalka želi nastopiti službo

blagajničarke.

Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 910.

Najboljša in najcenejša krma za prašičke je

deteljni zdrob

Razpošilja

J. Dolinar
Smlednik.

8 koz-mlekaric

proda takoj „Vnovčevalnica za živino“ v Ljubljani, Dunajska cesta 29.

Naročite „Slovenca“.

ANTIKVARJAT

»Katoliške Bukvarne« v Ljubljani

ima na razpolago po skrajno nizkih cenah: Brendel-Schmitt: Über den klerikalischen Geist in Exercentien-Reden für die Alumnus des Klerikal-Seminars und mehreren anderen Aufsätzen. Bamberg 1842. Vez. 1 K.

Holzwarth: Briefe über das heil. Messopfer. Mainz 1873. Vez. 1 K.

Stolberg: Leben des heil. Vincentius von Paulus nebst desselben Ordensregeln und ein aus dem Italienischen übersetztes Gespräch der heil. Katharina von Siena. Wien 1819. Vez. 80 vin.

Stöger: Die Pilgerreise zum Himmelreich und leitende Gedanken zur Selbstbeachtung bei geistlichen Übungen. Regensburg 1869. Drugi natis. Vez. 1 K 20 vin.

Ovčjo volno

vsake vrste, oprano in neoprano,

kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino proti gotovini.

Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

I. Grobelnik, Ljubljana, Mestni trg št. 22.

Vsemogočni Bog je poklical v boljše življenje našega iskreno ljubljenega sina, brata, nečaka in strica, gospoda

VINKOTA BONAČ

trgovskega sotrudnika in četovodje 3. gorskega topn. polka

ki je dne 18. aprila t. l. v starosti 26 let, umrl vsled bolezni, dobljene na bojnem polju, in bil pokopan daleč od svoje domovine v Szatmár-Nemeti na Ogrskem.

Sv. maša za pokojnika se bo brala v petek dne 30. t. m. ob 8. uri v ljubljanski stolnici.

Blagega pokojnika, ki je od početka vojne izvrševal junaško svojo dolžnost, priporočamo v blag spomin in molitev.

Trst-Ljubljana, dne 27. aprila 1915.

Franc Bonač, kaplan v Trstu Marija Bonač mati. Minka Jeločnik roj. Bonač sestra.

V imenu ostalih sorodnikov.

Niso se še zacelile rane, ki so nam jih vsekale nenadomestljive izgube, in zopet je kruta bela žena z mrzlo roko posegla v naše razredčene vrste. Kot junaka sta se poslovila od nas v cvetu svojih let

mediciner

tehnik

Ivan Lovšin

Anton Majerle

umrl v Sibiriji

padel zadet od sovražne kroglice

Padla sta kot cvet v prvi pomladi, ko se je komaj odprl. Mladostno čil je bil korak, s katerim sta si pripravljala pot v življenje, neumorna, značajna tovariša, ognjevitja je bila beseda, s katero sta se ogrevala za naše ideale. Iztrgala Vaju je iz kroga ljubečih tovarišev neizprosna smrt, ne vrneta se več v našo sredo, a nepozabna ostaneta v naših srcih, svet nam bo Vajin spomin in Vajin zgled nas bo bodril in vodil do naših skupnih ciljev.

Naj bo lahka daljna, tuja zemlja dragima tovarišema!

Na Dunaju, dne 25. aprila 1915.

Slovensko katoliško akademsko društvo „Danica“.